

Autoinforme d'acreditació del Màster Universitari de Drets humans, democràcia i globalització i el Màster Universitari de Advocacia

0. Dades identificadores

Universitat	Universitat Oberta de Catalunya
Nom del centre	Estudis de Dret i Ciència Política (Universitat Oberta de Catalunya)
Dades de contacte	Dra. Ana M. ^a Delgado García Directora dels Estudis de Dret i Ciència Política Av. Tibidabo, 39-45, 08035 Barcelona adelgadoa@uoc.edu
Comitè d'Avaluació Intern	Dra. Ana M. ^a Delgado (directora dels Estudis de Dret i Ciència Política) Dr. Víctor Manuel Sánchez Sánchez (director del màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització, MUDHDG) Dra. Blanca Torrubia Chalmeta (directora del màster universitari d'Advocacia, MUA) Sra. Gemma Gallifa Ballarín (màner de programa dels Estudis) Dra. Leticia Armendáriz Hernández (consultora del màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització) Sra. Paula Jou Elena (estudiant del màster universitari d'Advocacia) Sra. Isabel Solà Albareda (tècnica de Planificació i Qualitat)

Titulacions impartides al centre				
Denominació	Codi RUCT	Crèdits ECTS	Curs d'implantació	Direcció del programa
Grau de Dret	2500194	240	2008-09	Ignasi Beltran de Heredia Ruiz
Grau de Criminologia	2501954	240	2010-11	Josep M. Tamarit Sumalla
Màster universitari d'Advocacia	4313491	90	2012-13	Blanca Torrubia Chalmeta
Màster universitari d'Anàlisi política	4310226	60	2010-11	Albert Batlle Rubio
Màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització	4313447	60	2012-13	Víctor M. Sánchez
Màster universitari de Fiscalitat	4312103	60	2011-12	Ana M. ^a Delgado García
Màster universitari d'Administració i govern electrònic	4313853	60	2013-14	Joan Balcells Padullés

1. Presentació del centre

a) El centre i l'espai europeu d'ensenyament superior (EEES)

La UOC va començar l'adaptació dels seus programes a l'EEES el curs 2008-09 amb 3 graus. Prèviament, havia participat en l'experiència pilot de la Direcció General d'Universitats, amb dos graus — Estudis Jurídics i Fonaments de Psicologia— i tres programes oficials de postgrau —Societat de la informació i el coneixement, Educació i TIC i Programari lliure.

El desplegament de l'oferta nova ha estat la següent:

	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
Grau	3	13	15	15	15	15
Màster universitari	4	5	8	14	19	27
Doctorat	1	1	1	2	2	3

Dins d'aquest procés, la UOC ha participat en totes les convocatòries de les agències d'avaluació de la qualitat pel que fa a la implantació de mecanismes de garantia interna de la qualitat. Així, doncs, té l'avaluació positiva del sistema de garantia interna de la qualitat per a tots els estudis que imparteix, a partir del 2009. A més, la UOC participa en un total de vuit programes interuniversitaris coordinats per altres universitats (un grau i set màsters).

b) El perfil d'estudiant a la UOC

La missió de la UOC és proporcionar a les persones un aprenentatge durador i oportunitats educatives. L'objectiu és ajudar les persones a cobrir les seves necessitats d'aprenentatge i proporcionar-los un accés complet al coneixement, més enllà i per sobre de la planificació habitual i les restriccions d'espai. La Universitat té, doncs, un perfil d'estudiant propi i diferenciat del conjunt del sistema universitari català. Cal tenir en compte, doncs, que entre el 90% i el 95% dels estudiants treballa, gairebé el 60% ja té experiència universitària, el 70% té més de 26 anys i el 22,32% prové de la via d'accés de cicles formatius de grau superior.

c) Presentació dels Estudis de Dret i Ciència Política

Actualment, els Estudis de Dret i Ciència Política disposen de set programes oficials. L'evolució dels estudiants en aquests programes ha estat la següent:

	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014
Grau de Criminologia	-	-	484	875	1.156	1.228
Grau de Dret	1.010	1.833	2.429	3.030	3.214	3.286
Màster universitari d'Administració i govern electrònic	-	-	-	-	-	29
Màster universitari d'Advocacia	-	-	-	-	61	155
Màster universitari d'Anàlisi política	-	-	66	111	114	101
Màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització	-	-	-	-	45	72
Màster universitari de Fiscalitat	-	-	-	160	277	355
TOTAL	1.010	1.833	2.979	4.176	4.867	5.226

c) El personal dels Estudis de Dret i Ciència Política

El personal investigador i docent de la UOC s'organitza per estudis. Cadascun dels estudis representa un gran àmbit de coneixement, que al seu torn també pot estar organitzat per àrees de coneixement. Pel que fa a l'organització interna dels estudis, els integren el professorat i també el personal de gestió.

Els Estudis de Dret i Ciència Política són integrats per 33 professors propis i, com a la resta d'estudis de la UOC, hi ha les figures següents:

1. Direcció dels Estudis, orientada a la direcció i el desenvolupament de l'àmbit de coneixement i del professorat propi.
2. Direcció de programa (una per programa), que té com a objectiu satisfer les necessitats dels estudiants i vetllar per la qualitat dels programes.
3. Professor responsable d'assignatura, que és qui porta a terme la docència, la recerca i la difusió social del coneixement.

Els estudis també disposen, per a completar l'equip docent, de consultors i tutors, que fan les tasques de guia, orientació i acompanyament de l'estudiant. També col·laboren amb els professors responsables de l'assignatura (PRA) pel que fa a l'exercici de la docència. Actualment els Estudis de Dret i Ciència Política tenen un total de 367 consultors i consultores i 69 tutors i tutores.

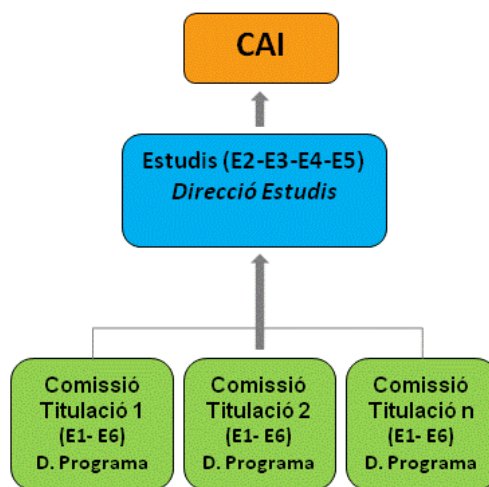
Completen els Estudis de Dret i Ciència Política el personal de gestió, que és integrat per una tècnica de Suport a la Direcció dels Estudis, dos mànagers de programa i un total de set tècnics de Gestió Acadèmica, que tenen com a objectiu donar suport, des de les diferents funcions que exerceixen, a totes les tasques de docència, recerca i difusió que es duen a terme en el si dels Estudis, alhora que interaccionen amb les àrees i els serveis de gestió que, de manera centralitzada, hi ha en aquesta universitat.

Més informació dels Estudis de Dret i Ciència Política a:
<http://www.uoc.edu/portal/ca/estudis_arees/dret_ciencia_politica/index.html>.

2. Elaboració de l'autoinforme

El Consell de Direcció va nomenar el Comitè d'Avaluació Intern (CAI), integrat per la directora dels Estudis de Dret i Ciència Política, Dra. Ana M.ª Delgado García; el director del màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització, Dr. Víctor Manuel Sánchez Sánchez; la directora del màster universitari d'Advocacia, Dra. Blanca Torrubia Chalmeta; la mànager de programa dels Estudis, Sra. Gemma Gallifa Ballarín; la consultora del màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització, Dra. Leticia Armendáriz Hernández; una estudiant del màster universitari d'Advocacia, Sra. Paula Jou Elena, i la tècnica de Planificació i Qualitat, Sra. Isabel Solà Albareda.

Per a facilitar la màxima participació tant dels responsables acadèmics i responsables de gestió com del conjunt de la comunitat universitària, l'informe s'ha basat amb el treball previ de les comissions de titulació i de la direcció dels Estudis:

Imatge 1. Esquema de treball del CAI

Els documents de referència per a l'elaboració de l'autoinforme han estat la [Guia per a l'acreditació de les titulacions oficials de grau i màster](#) (novembre de 2014) de l'AQU i el document de la UOC *Procés d'acreditació – Guia per a l'autoavaluació* (abril de 2015).

En el procés d'elaboració de l'autoinforme podem identificar les 5 fases següents:

1. Recollida d'informació: els mànagers de programa, els tècnics de Gestió Acadèmica i els responsables dels diferents processos implicats en el procés d'avaluació van aportar les dades i les evidències necessàries per poder fer l'autoavaluació dels diferents estàndards. Les principals fonts d'informació del procés d'avaluació han estat les següents:
 - els informes anuals de seguiment de les titulacions,
 - els informes anuals de seguiment de la Universitat,
 - els indicadors dels magatzems de dades (*data warehouse*)
 - i els informes de les enquestes de satisfacció dels diferents grups d'interès.
2. Elaboració de l'autoinforme: la redacció dels estàndards 1 i 6 de cada titulació va ser responsabilitat de les diferents comissions de titulació de cada programa. Les comissions van redactar l'estàndard a partir d'un procés de reflexió i valoració global dels resultats de la titulació i dels mecanismes que permeten la millora contínua del procés docent. Els documents

resultants es van compartir en cada cas amb un representant del col·lectiu de docents col·laboradors i un representant del col·lectiu d'estudiants de cada titulació de manera virtual, es van tenir en compte els seus comentaris i s'hi van fer les modificacions oportunes. De la mateixa manera, es van compartir amb el professorat dels Estudis de Dret i Ciència Política.

En el cas del màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització, la Comissió de Titulació era formada pel Dr. Víctor Manuel Sánchez Sánchez; la Dra. Ana M.ª Delgado García; el Dr. David Martínez Zorrilla; la Dra. Maria Julià Barceló; la mànager de programa, Sra. Gemma Gallifa Ballarín; com a representant dels estudiants, la Sra. Aida Ortiz Fernández, i la tutora, Sra. Águeda Mera Mirayes. Pel que fa al màster universitari d'Advocacia, la Comissió de Titulació era formada per la Dra. Blanca Torrubia; la Dra. Ana M.ª Delgado García; el Dr. Ignasi Beltrán de Heredia Ruiz; el Dr. Miquel Peguera Poch; la mànager de programa, Sra. Gemma Gallifa Ballarín; com a representant dels estudiants, la Sra. Vanesa Forcadell Freijo, i, com a consultor, el Sr. Rafael Orellana de Castro.

Per a l'elaboració dels estàndards transversals 2, 3, 4 i 5 es va fer un treball coordinat entre la direcció dels Estudis i l'Àrea de Planificació i Qualitat. Les comissions de titulació dels diversos programes van completar el contingut dels diferents estàndards amb els aspectes específics de les seves titulacions.

3. Aprovació provisional: el CAI, reunit el 25 de juny de 2015, va aprovar el contingut dels diferents estàndards, les evidències que s'havien aportat i el pla de millores que s'havia proposat.
4. Exposició pública: un cop elaborat l'autoinforme, es va obrir el període d'exposició pública. L'informe va estar disponible en el web de la Universitat o Campus Virtual del XX al XX de setembre de 2015. Es va informar per correu electrònic tots els grups d'interès de la Universitat relacionats amb les titulacions que s'havien avaluat per tal de fomentar la lectura de l'informe i les aportacions amb relació al contingut. Un cop finalitzat el període d'exposició pública, es va considerar l'adequació d'incorporar les aportacions en el contingut de l'autoinforme.
5. Aprovació definitiva: el Consell de Direcció (CD) aprovà en la sessió del XX de XX de 2015 l'autoinforme, un cop validades pel CAI les aportacions de l'exposició pública.
6. L'autoinforme, finalment, va ser transmès a l'AQU Catalunya en data XX.

3. Valoració de l'assoliment dels estàndards transversals d'acreditació

Estàndard 2: Pertinència de la informació pública

En primer lloc, ens agradaria destacar que el 2 de juliol de 2015 la UOC va posar en marxa el portal de transparència per donar compliment a la llei estatal 19/2013 i a la catalana 19/2014, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Aquest portal té com a objectius facilitar la informació relativa a l'activitat docent, investigadora i de gestió que es duu a terme a la Universitat i els seus resultats, i fomentar la transparència com un valor necessari. El portal de transparència, que agrupa informació, dades i indicadors de la UOC que hi ha publicats als diferents espais web, és un punt de partida en la presentació estructurada de la informació pública de la UOC i anirà evolucionant amb la incorporació de nous espais i continguts.

2.1. La institució publica informació veraç, completa i actualitzada sobre les característiques de la titulació, el seu desenvolupament operatiu i els resultats que s'han assolit.

Els Estudis de Dret i Ciència Política revisen i actualitzen regularment la informació de les titulacions abans del començament de semestre. Des de les direccions de programa es valida la informació que apareix i s'hi fan les modificacions pertinents. A partir dels resultats de l'enquesta d'incorporació es poden identificar els aspectes que cal millorar en la informació pública en el pla institucional i dissenyar accions de millora, principalment pel que fa al procés d'informació i matriculació. En aquest sentit, més del 65% dels estudiants del primer i segon semestre del curs 2013-14 estan molt satisfets o satisfets amb la informació del web de la UOC i la consideren suficient i adequada.

La informació pública de cada titulació ([màster universitari en Advocacia](#) i [màster universitari en Drets humans, democràcia i globalització](#)) conté una estructura ordenada en la qual es mostra la informació relativa a la titulació. El pla d'estudis del [màster universitari en Advocacia](#) i el del [màster universitari en Drets humans, democràcia i globalització](#) són els eixos centrals de la informació de cada titulació. La informació relativa al pla d'estudis mostra el conjunt d'assignatures que formen la titulació i el pla docent de l'assignatura del darrer semestre amb docència. La informació de l'assignatura estàndard conté els elements següents: una descripció breu dels objectius de l'assignatura, l'encaix de l'assignatura en el conjunt del pla d'estudis, els camps professionals en què es projecta, els coneixements necessaris previs a la formalització de la matrícula, els objectius i competències, i les unitats d'aprenentatge que formen cada mòdul. Segons les característiques de les assignatures, es fa èmfasi en un apartat o un altre.

A més, també conté un breu currículum dels professors de la titulació. Un cop l'estudiant s'ha matriculat de l'assignatura, en el Campus Virtual té a disposició la informació ampliada de l'assignatura, que inclou el model d'avaluació, els materials i recursos dels quals disposarà, etc.; és a dir, la informació específica del semestre que hi ha en el pla docent.

Des del portal es pot accedir amb el perfil [Estudiant](#) a la informació relacionada amb el desenvolupament operatiu de les titulacions. En format text i amb [vídeos](#), es dona resposta a les necessitats que el Servei d'Atenció a l'Estudiant detecta que necessiten una acció comunicativa més precisa i acurada. Una mostra de l'interès que genera el [canal UOC de Youtube](#) és el nombre de visites d'alguns dels vídeos: *Com s'estudia a la UOC* (més de 43.226 visualitzacions), *Els consultors en el marc del model pedagògic de la UOC* (més de 3.695 visualitzacions), *L'avaluació a la UOC* (més de 6.106 visualitzacions) o *Calcular el preu de la matrícula* (més de 5.184 visualitzacions).

El reconeixement de crèdits per avaluació d'estudis previs i, principalment, el reconeixement acadèmic d'experiència professional, és un procés també clau per al perfil d'estudiant de la UOC, atès que una gran majoria té estudis previs o experiència professional.

L'estudiant pot consultar el [procediment](#) que ha de seguir per a sol·licitar aquest reconeixement.

En el canal UOC de YouTube, també cal destacar la informació que hi apareix relativa a [l'activitat dels Estudis](#), la qual és interessant no tan sols per als futurs estudiants, sinó també per a tota la comunitat educativa, professional i investigadora.

Pel que fa a la informació relativa a la qualitat de les titulacions, a l'espai [Qualitat](#) de l'apartat *La Universitat* es mostren una sèrie d'indicadors, com, per exemple, els resultats acadèmics i la satisfacció de les titulacions en oferta. Els resultats que es mostren responen als indicadors compromesos en el contracte programa i a la memòria de verificació de cada titulació.

Finalment, cal destacar el [blog](#) i el [Twitter](#) dels Estudis, dos espais dinàmics que pretenen compartir el coneixement que es genera en els Estudis amb els estudiants i, en general, amb tota la comunitat universitària, i també amb el món professional.

2.2. La institució garanteix un accés fàcil a la informació rellevant de la titulació a tots els grups d'interès, que inclou els resultats del seguiment i, si escau, de l'acreditació de la titulació.

El portal de la Universitat, amb l'objecte de donar resposta a les necessitats d'informació de cada grup d'interès, permet seleccionar el perfil d'usuari: estudiant, *alumni*, investigador, empresa i mitjà de comunicació.

La Universitat disposa d'un portal de qualitat, organitzat en quatre apartats: *Política de qualitat*, *Qualitat de les titulacions*, *Indicadors de rendiment i satisfacció* i *Personal acadèmic*. En l'espai *Qualitat de les titulacions* es poden consultar els documents vinculats al [cicle de vida de cada titulació](#): informació del RUCT, la memòria verificada, els informes de seguiment, les modificacions que s'han aprovat, el resultat del procés d'acreditació i els informes que han emès les agències de qualitat en cadascun dels processos.

A l'apartat [Resultats acadèmics](#) es mostren els indicadors docents que permeten el seguiment i l'anàlisi de les titulacions de forma agregada (evolució de les taxes de rendiment, èxit, graduació, abandonament i nombre de graduats). També es pot consultar, a partir d'un document accessible en aquest espai, la informació de cada grau i màster des del començament.

A l'apartat [Resultats de satisfacció](#), es mostren els resultats agregats de les diferents enquestes del cicle de vida acadèmica dels estudiants. La informació de cada titulació és possible consultar-la a partir d'un [document](#) accessible des d'aquest apartat en què es pot veure l'evolució dels resultats en els darrers tres anys. El model de qüestionari que ha respost l'estudiant també està disponible des de l'apartat *Resultats de satisfacció*: [accés i incorporació](#); període docent: [assignatures](#) i [final de curs](#), i [graduació](#).

A l'apartat *Inserció laboral*, es mostra [informació d'interès](#) per als estudiants i els ocupadors, en concret informació relativa a la població enquestada, l'ocupació i la valoració de la formació en les àrees disciplinàries corresponents a les titulacions de la UOC: humanitats, ciències socials i enginyeria i arquitectura .

Tanmateix, els estudis fan la difusió dels indicadors per mitjà de les comissions d'estudis, i els estudiants poden ampliar la informació relativa a la seva titulació i, en concret, a les assignatures que han cursat.

2.3. La institució publica el sistema de garantia interna de qualitat (SGIQ) en què s'emmarca la titulació.

La Universitat publica i difon la seva política de qualitat en el portal, des de l'espai [Qualitat](#). El *Manual del sistema de garantia interna de la qualitat*, aprovat el 17 de juny de 2009 pel Consell de Govern de la Universitat, està editat i publicat en idioma català, castellà i anglès i se'n fa la difusió corresponent, tant per mitjà del portal web, com mitjançant l'espai de comunicació interna IntraUOC de la Universitat.

En l'espai *Qualitat* del portal de la UOC, la Universitat posa a disposició dels diferents grups d'interès els informes d'avaluació externa de la Universitat en els diferents processos de seguiment i avaluació que s'han portat a terme. Per a facilitar la localització dels diferents documents, la informació és organitzada en dos àmbits: l'institucional i el de les titulacions.

El CAI valora que la institució ha fet un esforç per millorar la informació pública amb resultats satisfactoris.

Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de qualitat de la titulació

La UOC, d'acord amb el compromís per la qualitat, disposa del [Manual del sistema intern de garantia de qualitat](#) (MSGIQ), que va ser aprovat pel Consell de Govern el 17 de juny de 2009 i certificat satisfactòriament per la Comissió Específica per a l'Avaluació de la Qualitat dels Centres i Activitats Universitàries d'AQU Catalunya l'1 d'octubre de 2009.

Els Estudis de Dret i Ciència Política des del 2012 disposen d'un [Consell Assessor](#) integrat per personalitats diverses que esdevé un fòrum anual en què es discuteix i s'analitza tant la qualitat formativa dels programes, com els resultats acadèmics i professionals que se'n deriven.

Un altre instrument que incideix en la qualitat docent dels programes és la tancada semestral, en la qual participa tot el professorat dels Estudis. En aquesta jornada es tracta de temes estretament relacionats amb la qualitat de l'acció docent: objectius dels programes, innovació docent, compartició de bones pràctiques entre assignatures, mecanismes d'avaluació, etc.

Igualment, els Estudis de Dret i Ciència Política tenen el Consell de Direcció, òrgan que vetlla pel seguiment de les titulacions, i per l'organització de diferents reunions mensuals dels Estudis i dels programes que permeten compartir les millores i corregir les mancances detectades.

3.1. El SGIQ implantat ha facilitat el procés de disseny i l'aprovació de les titulacions.

En el procés *Disseny del programa* del MSGIQ es mostren les accions que cal portar a terme i els responsables de dur-les a terme per a garantir el disseny i l'aprovació de les noves titulacions a la UOC. La Comissió de Titulació, responsable del disseny de la nova titulació, disposa de la *Guia per a l'elaboració de programes formatius oficials*, en la qual es descriu amb detall el procediment que cal seguir i en què figuren els criteris que cal tenir en compte en el disseny, i també orientacions i exemples per a cadascun dels apartats. També es proporcionen les plantilles de les memòries per a facilitar al màxim la feina de la Comissió.

Durant tot el procés, la Comissió de Titulació té el suport de la mànager de programa i un equip multidisciplinari que assessora sobre l'adequació del contingut en cada apartat i vetlla perquè el desplegament de la nova titulació es pugui portar a terme amb qualitat. A més, cada programa ha tingut el suport de diferents comissions d'experts i del Consell Assessor dels Estudis (que inclouen representats de l'Administració pública, de l'àmbit universitari, dels sectors professionals...) en el moment del disseny inicial, de tal manera que els diferents grups d'interès van poder manifestar la seva opinió sobre els programes.

Tal com es descriu en el procés *Disseny del programa*, el Consell de Govern aprova la memòria abans d'iniciar el tràmit per a verificar-lo.

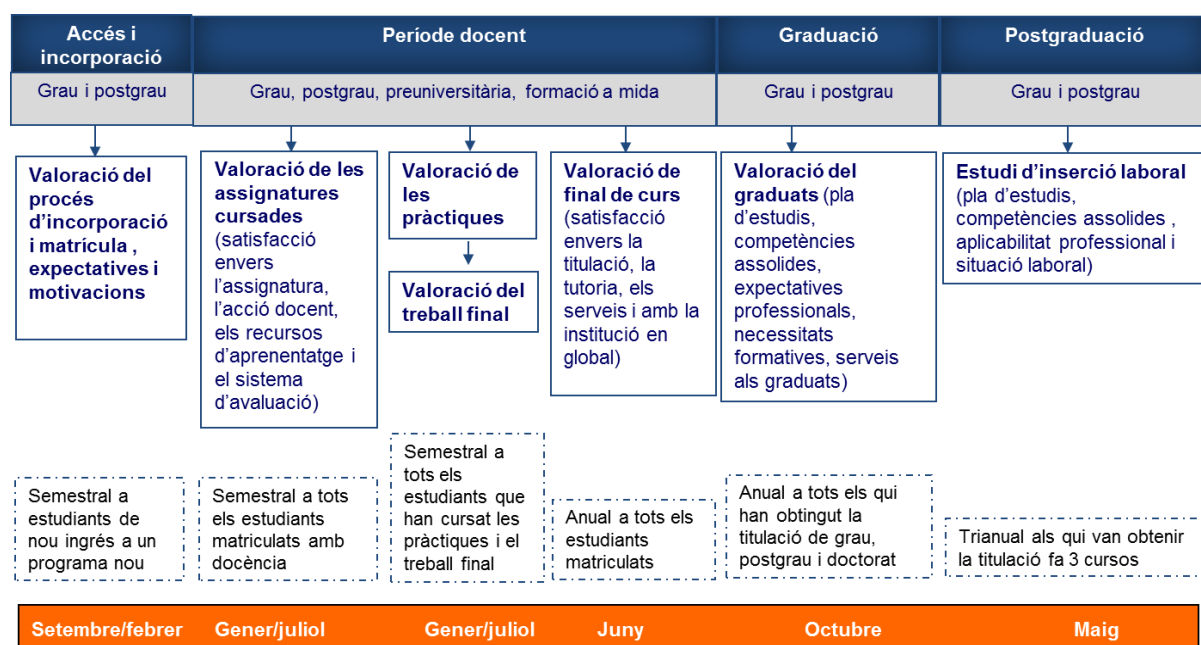
El Comitè d'Autoavaluació valora com ha adequat el procés i el suport que s'ha rebut en el disseny i l'aprovació de les noves titulacions.

3.2. El SGIQ implantat garanteix la recollida d'informació i dels resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial els resultats d'aprenentatge i la satisfacció dels grups d'interès.

Les direccions de programa i els professors responsables d'assignatura poden saber el rendiment de la titulació i de les assignatures al final del semestre per mitjà del DAU (un magatzem de dades o *data warehouse*), una aplicació web on es recullen de manera centralitzada totes les dades relacionades amb els resultats acadèmics i de satisfacció. Les dades es poden comparar amb els semestres anteriors i es pot veure l'evolució dels resultats amb diferents taules i gràfics. Les dades es presenten agregades per programa, per assignatures i per aules. El procés *Anàlisi i utilització dels resultats de l'aprenentatge* del MSGIQ mostra les accions que cal dur a terme.

A més, per mitjà del registre d'avaluació contínua (RAC), el professorat i el personal de gestió vinculat a l'activitat docent pot consultar els resultats dels estudiants en les proves d'avaluació contínua i veure l'evolució d'una assignatura durant el període docent. Aquesta informació permet fer accions durant el semestre per a reforçar i millorar el rendiment dels estudiants.

D'altra banda, la Universitat disposa de mecanismes, eines i personal amb la missió de recollir la satisfacció dels diferents grups d'interès, tal com recull l'MSGIQ en el procés *Anàlisi i utilització dels resultats de satisfacció*. Des del curs 2011-12 s'ha completat el recull de la satisfacció del cicle de la vida acadèmica de l'estudiant, tant per a les titulacions de grau com per a les de màster.

S'elaboren diferents informes per a cadascuna de les enquestes i es posen a disposició dels responsables acadèmics (direcció de programa i professors responsables d'assignatura) per a facilitar la presa de decisions per a la millora de la qualitat de les assignatures i de les titulacions. El valor d'aquests informes de satisfacció és que permeten detectar possibles mancances o espais per a la millora dels diferents elements vinculats amb l'acció docent de les assignatures (recursos d'aprenentatge, consultoria, sistema d'avaluació...).

Des del curs 2013-14 s'ha començat la recollida sistemàtica de la satisfacció de l'equip docent: tutors, consultors, professorat responsable d'assignatura i direccions de programa. En aquestes enquestes es demana que valorin el funcionament de la docència, el suport que han rebut i els mecanismes de coordinació amb la resta de l'equip docent.

3.3. L'SGIQ implantat facilita el procés de seguiment i, si escau, el procés de modificació de les titulacions, i en garanteix la millora contínua de la qualitat a partir de l'anàlisi de dades objectives.

Des del curs 2009-10 les comissions de titulació han elaborat un informe de seguiment anual per a totes les titulacions oficials de la UOC que s'oferien d'acord amb el procés de *Desplegament del programa, revisió i millora* del MSGIQ. Es disposa de documents per l'elaboració de l'informe de seguiment de titulació i l'informe de seguiment de centre (enllaçar amb el document), que donen orientacions sobre els diferents apartats. Les comissions disposen de totes les dades del darrer curs i dels anteriors, cosa que permet veure l'evolució de la titulació en els diferents indicadors. En l'informe també hi ha el rendiment i la satisfacció de totes les assignatures del programa.

En el seguiment de les titulacions es prenen en consideració les recomanacions fetes per les Comissions específiques d'avaluació (CEA) de l'AQU amb relació als processos de verificació, seguiment i acreditació. En els informes de seguiment posteriors es dona resposta a les diferents recomanacions que figuren en els informes externs.

L'AQU ha valorat molt positivament els informes de seguiment com a eina de seguiment i millora de les titulacions, i també els canvis introduïts en les diferents edicions.

Les comissions de titulació valoren positivament el procés de seguiment de les titulacions, que es concreta en els informes de seguiment de les titulacions (IST). Valoren que és l'oportunitat per a analitzar de manera global el funcionament d'una titulació i identificar els aspectes que hi cal millorar i les modificacions necessàries que hi cal introduir per a mantenir el nivell de qualitat desitjat. Dels IST se'n derivarà un pla de millores que s'eleva als responsables dels processos i dels canvis en la titulació, que es gestionaran d'acord amb el document [Processos per a la comunicació i/o avaluació de les modificacions introduïdes en els títols universitaris de grau i de màster - AQU](#).

També és en el moment del seguiment quan es proposen canvis en la titulació per mitjà de les accions de millora; quan els canvis tenen caràcter substancial, se sol·licita la modificació d'acord amb el calendari i els criteris establerts.

3.4. L'SGIQ implantat facilita el procés d'acreditació de les titulacions i n'assegura el desenvolupament satisfactori.

La UOC ha elaborat la *Guia per a l'autoavaluació*, en què es descriu el procés d'acreditació i els criteris que cal seguir per a l'elaboració de l'informe d'autoavaluació. Aquest procés s'incorporarà en l'MSGIQ quan es completi la revisió i actualització del sistema. Aquesta guia s'actualitza anualment, amb la incorporació de les recomanacions i els comentaris que s'han fet en la convocatòria anterior, tant els que provenen del CAE com els que provenen dels membres del CAI. El desenvolupament del procés va acompanyat de reunions de treball, documents i plantilles per a facilitar el treball intern de les comissions.

El CAI valora positivament el procés d'acreditació a la UOC. S'ha disposat de prou suport de l'Àrea de Planificació i Qualitat de la Universitat i s'ha proporcionat documentació suficient per a guiar i assessorar les tasques de tots els agents implicats. D'altra banda, es troben a faltar algunes indicacions més clares per part de l'AQU sobre alguns aspectes del procés, com les evidències que s'han d'aportar.

3.5. L'SGIQ implantat es revisa periòdicament per a analitzar-ne l'adequació i, si escau, es proposa un pla de millora per a optimitzar-lo.

Amb el procés d'acreditació es completa el cercle de disseny, desplegament, avaluació i millora de les titulacions. Amb el desplegament de tots els processos implicats es disposarà de la visió de conjunt necessària per a poder fer una revisió i una actualització de l'MSGIQ. Tot i això, des del curs 2009-10 els responsables dels diferents processos vinculats al disseny i el desplegament de les titulacions han establert mecanismes de revisió i millora de l'activitat de la qual són responsables.

- *Pla de tutoria del programa:* per a poder millorar l'acció tutorial i donar una resposta més bona a les necessitats dels estudiants, en el curs 2013-14 es van fer quatre reunions de grup (*focus group*) i entrevistes personalitzades a tutors, graduats, estudiants en actiu i estudiants que havien abandonat i professionals de la UOC. Fruit d'aquesta anàlisi i de les propostes de millora nascudes dels mateixos tutors, del professorat i de les necessitats que posen de manifest els mateixos estudiants, s'han portat a terme les accions següents:
 - o Nous estudiants: Programa d'assessorament a l'aprenentatge, guia ràpida - informació clau ([vídeo](#)).
 - o Eina de seguiment de l'avaluació contínua per part del tutor. És més àgil i permet detectar els estudiants amb risc d'abandonament.
 - o Revisió dels manuals i dels documents vinculats a l'avaluació i al reconeixement acadèmic i professional.
 - o Formació de nous tutors i reciclatge per als ja actius (vegeu l'estàndard 5.1).

- *Disseny de l'acció docent:* vegeu l'apartat 3.1.

- *Desenvolupament, seguiment, valoració i millora de l'acció docent:* el procés d'inici de semestre té documentats els procediments i una descripció detallada de les accions que cal dur a terme i dels responsables assignats, per a assegurar la posada en marxa de les assignatures. Es monitora constantment tot el procés per a minimitzar les incidències i poder donar resposta en el mínim temps possible (en el conjunt de la UOC es posen en marxa més de 2.600 assignatures cada semestre). També es disposa d'un pla de les comunicacions als estudiants i als consultors en els diferents moments del semestre. Un cop acabat el semestre s'elabora un informe d'inici de semestre i es proposen accions de millora per al semestre següent.

- *El moment de l'avaluació* és una fita important de l'acció docent i cal assegurar-ne el bon funcionament (cada semestre es fan 2 i 3 jornades d'exàmens en 23 seus diferents). Es disposa d'un protocol molt detallat de les accions i els responsables de portar-les a terme, i de com s'han de tractar les necessitats o situacions extraordinàries que poden sorgir (adaptacions, flexibilitat dels horaris...). L'informe semestral que s'elabora ajuda a fer seguiment dels canvis introduïts i detectar punts de millora.

- *Pràctiques externes:* es disposa d'un cicle de treball (*workflow*) per a la gestió i el desenvolupament de les pràctiques, criteris per a la validació acadèmica dels nous centres de pràctiques, funcions dels tutors externs de pràctiques i orientacions per a l'avaluació de les pràctiques.

- *Sistema de reclamacions i suggeriments i Servei d'Atenció a Consultes:* aquests processos disposen d'indicadors específics que permeten monitorar els serveis de manera setmanal, mensual, semestral o anual segons el servei i el moment del curs. També es recull el nivell de satisfacció de l'usuari del Servei.. De manera anual s'estableixen els objectius de millora segons les necessitats detectades.

- *Servei de Biblioteca i Gestió dels materials i recursos didàctics*: el Servei de Biblioteca i Gestió dels materials i recursos didàctics estableix i executa anualment els objectius per a cadascun dels serveis, identifica els objectius que constitueixen l'objecte de millora, defineix els indicadors que permet quantificar els objectius i determina els responsables per a aconseguir-ho. Els serveis disposen d'indicadors específics que permeten monitorar l'activitat de manera periòdica, i també l'anàlisi i el seguiment del nivell de satisfacció dels usuaris dels serveis.

Durant el curs 2014-2015 s'han definit els següents processos d'acord amb els procediments establerts per les agències de qualitat: procés de verificació, seguiment, modificació i acreditació que s'incorporen al SGIQ. Per a la revisió i millora del SGIQ s'ha creat un equip de treball específic que revisarà tots els processos per actualitzar-los i millorar-los d'acord amb el nou procés definit de «Revisió del sistema intern de garantia de la qualitat». Aquesta revisió és previst fer-la durant el curs 2015-2016.

El Comitè d'Autoavaluació considera eficaç i adequat l'SIGQ implantat.

Estàndard 4: Adequació del professorat al programa formatiu

4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té experiència docent, investigadora i, si escau, professional suficient i valorada.

La UOC té un equip docent integrat per excel·lents professionals en l'àmbit de l'ensenyament universitari, els quals, a banda de ser uns referents en la seva àrea de coneixement, són experts en l'ensenyament no presencial per mitjà d'internet i en l'ús docent de les tecnologies digitals, amb capacitats de treball en xarxa i compromesos amb els objectius dels estudis. Aquest equip docent és integrat pel professorat propi i els consultors.

El professorat propi és el responsable de garantir que l'equip docent de consultors, responsables de l'atenció a l'estudiant en les aules de les assignatures, disposa de l'experiència docent, professional i investigadora requerida per a garantir l'assoliment de les competències. A més, el consultor de la UOC es caracteritza per ser un expert que duu a terme la seva activitat principal relacionada amb l'àrea de coneixement de l'assignatura, amb l'objectiu que pugui oferir una col·laboració de qualitat a temps parcial.

En el cas del màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització, l'equip docent que intervé en les assignatures de màster és integrat per un total de 5 professors propis i 16 consultors. El 80% del professorat propi ha assolit el títol de doctor i té una experiència docent i de recerca consolidada. El 20% d'aquest professorat ha obtingut la valoració sobre la seva activitat de recerca amb el reconeixement d'un o més trams de recerca. El 80% ha obtingut la valoració sobre la seva activitat docent amb el reconeixement d'un o més trams docents. Al [web dels Estudis](#) i al de l'[IN3](#) es poden consultar amb detall les publicacions i les participacions en congressos dels grups de recerca.

El 77% dels consultors que intervé en les assignatures de màster és doctor. El 33% restant té una titulació de màster. El 85% dels consultors té experiència docent en altres universitats nacionals o estrangeres. L'altre 15% és expert professional en l'àmbit dels drets humans. Molts dels docents que són professors en altres universitats també duen a terme tasques d'assessorament o direcció en ONG, fundacions o institucions públiques en matèria de drets humans (vegeu la taula de consultors de l'annex).

Finalment, l'equip docent que intervé en l'assignatura Treball final de màster (TFM) és integrat per un 1 professor propi i 3 consultors externs. L'equip relatiu al Pràcticum és integrat per 1 professora pròpia i tants tutors com institucions amb les quals es treballa cada semestre. El professor propi del TFM és el

director del màster. Ha assolit el títol de doctor i té una experiència docent i de recerca consolidada. El 100% del professorat extern que intervé en el TFM és doctor i ha obtingut la valoració sobre la seva activitat de recerca amb el reconeixement d'un o més trams de recerca. El 100% ha obtingut la valoració sobre la seva activitat docent amb el reconeixement d'un o més trams docents. Com s'ha apuntat anteriorment, el consultor de la UOC, i especialment el consultor amb atenció docent de les assignatures Treball final de màster i Pràcticum, té una experiència professional i acadèmica molt consolidada en l'àrea de coneixement de la titulació i es fa una selecció acurada dels professionals que intervenen en aquestes assignatures, per a garantir que tenen l'experiència docent i professional requerida.

Els informes de seguiment de les titulacions mostren les taxes de rendiment i èxit de les assignatures i la satisfacció global dels estudiants amb les assignatures, i també la satisfacció dels estudiants amb l'acció de consultoria i el sistema d'avaluació, en tot el període que va des del 2012 fins al 2014. La mitjana de satisfacció amb la consultoria és molt bona, per sobre del 85% de mitjana en la [sèrie d'enquestes del 2012 fins al 2014](#) (apartat 1c).

Pel que fa al màster universitari d'Advocacia, l'equip docent que intervé en les assignatures de màster és integrat per un total de 10 professors propis. El 90% d'aquest professorat propi és doctor i té una experiència docent i de recerca consolidada. Així, el 60 % ha obtingut la valoració positiva de la seva activitat de recerca amb el reconeixement d'un o més trams de recerca. El 80% ha obtingut la valoració positiva de la seva activitat docent amb el reconeixement d'un o més trams docents. Al [web dels Estudis](#) i al de l'[IN3](#) es poden consultar amb detall les publicacions i les participacions en congressos i en grups de recerca.

El conjunt de col·laboradors docents i professors propis que participen en el Curs de formació s'adequa al que disposa l'article 13 del Reial decret 775/2011, de manera que, tant el percentatge d'advocats, com el de professors universitaris, en conjunt, no és inferior al 40% ni superior al 60%. Els advocats han estat col·legiats com a exercents des de, com a mínim, cinc anys abans (tot i que la norma exigeix tres anys abans) i els professors propis tenen una relació estable amb la Universitat. El 100% dels col·laboradors docents que durant el període de pràctiques externes s'encarreguen, com a advocats-tutors, de la formació pràctica dels estudiants en els seus despatxos, reuneixen les condicions de l'article 16.1 del Reial decret 775/2011. Es tracta d'advocats que tenen més de deu anys d'experiència en l'exercici de la professió (tot i que la norma n'exigeix només cinc).

4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per a desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.

L'activitat acadèmica del professorat propi integra el conjunt de funcions que ha d'assumir el professorat propi al llarg de la seva carrera acadèmica i inclou l'activitat docent i d'innovació, l'activitat de recerca i transferència i la difusió de coneixement i l'activitat institucional. Mitjançant un pla de dedicació acadèmica, la Universitat disposa dels mecanismes per a assegurar l'acompliment de la càrrega acadèmica i el dimensionament correcte dels equips acadèmics. La direcció dels Estudis és responsable que el conjunt d'activitat acadèmica del professorat cobreixi les necessitats docents i la resta d'objectius estratègics del professorat i dels Estudis.

La necessitat de nous consultors es determina cada semestre segons el nombre d'estudiants que s'han matriculat, però també fruit de l'anàlisi que es fa semestralment dels indicadors de satisfacció de l'acció de consultoria, tal com es mostra en els informes de seguiment. A partir de la definició dels perfils acadèmics i professionals previstos als estudis, s'inicia la convocatòria per a la selecció de personal docent col·laborador (PDC) nou. Es prioritzen candidatures amb una àmplia experiència en el món professional o especialització acadèmica i investigadora en l'àmbit de cada assignatura. Això facilita una acció docent contextualitzada i aplicada. L'espai web [Uneix-te al nostre equip](#) recull la informació del procés de selecció.

Satisfacció amb l'atenció del professorat en el procés d'aprenentatge pel que fa als programes

	Campus Català + Global	General	Consultoria	Materials	Sistemes d'avaluació	Participació	Error mostral	Enquestats	Responen
20132	Màster U. en Advocacia	62,20%	52,80%	50%	56,20%	11,10%	18,90%	217	24
20141	Màster U. en Advocacia	76,10%	71%	66,70%	72,60%	24,30%	9,90%	309	75
20132	Màster U. en Drets Humans	84,20%	73,70%	75,70%	81,10%	17,50%	27,10%	63	11
20141	Màster U. en Drets Humans	87,80%	80,50%	73,50%	87,80%	31,90%	17%	72	23

En el màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització, la mitjana que s'ha obtingut és d'un 85% de satisfacció amb l'acció general de consultoria. És molt elevada. El director de programa (DP) analitza semestralment els resultats per professor consultor (PC). Des del 20142 envia les enquestes individuals a cada professor consultor. Semestralment es decideixen les millores docents que hi cal incorporar, que s'enfoquen cap a una millora de l'atenció individualitzada i el reforçament de les activitats participatives dels estudiants a les aules. Cada semestre es verifica la disponibilitat real de temps dels consultors per a portar a terme la feina de consultoria. En l'Informe de seguiment anual s'incorporen les millores que es decideixen per als semestre següents en matèria docent.

En el cas del màster universitari d'Advocacia, els informes de seguiment de les titulacions mostren les taxes de rendiment i èxit de les assignatures i la satisfacció global dels estudiants amb les assignatures, i també la satisfacció dels estudiants amb l'acció de consultoria i el sistema d'avaluació. La mitjana de satisfacció amb la consultoria i els sistemes d'avaluació no va ser elevada al semestre 20132 (52,80% i 56,20% respectivament), si bé les accions dutes a terme per tal de millorar aquests indicadors (com ara les millores en matèria d'informació als consultors i millores en l'acompanyament tutorial i la informació als estudiants) han provocat un efecte positiu, que en el semestre 20141 ha fet pujar al 71% la satisfacció amb la consultoria, i al 72,60% la satisfacció amb l'avaluació. La directora del màster universitari d'Advocacia es reuneix periòdicament amb els professors responsables de les assignatures i dels despatxos de pràctiques externes, i semestralment amb el professorat propi i els col·laboradors docents per tal de valorar, entre altres qüestions, l'acció docent i per proposar i valorar les millores adequades. Cada semestre es fa un seguiment dels resultats obtinguts per cada assignatura per part de la direcció de programa del dos màsters objecte d'acreditació. Alguns dels mecanismes de seguiment i millora de la qualitat docent que s'apliquen i que reverteixen en la satisfacció de les assignatures són les reunions de l'equip docent per a coordinar l'acció docent que es porta a terme, tal com es descriu en l'estàndard 1.

4.3. La institució ofereix suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent del professorat.

Cada assignatura s'imparteix sota la responsabilitat d'un professor responsable d'assignatura (PRA), que és expert en la matèria o l'àmbit disciplinari. El disseny, la implantació i el seguiment del procés d'aprenentatge per a cada assignatura, incloses la definició dels recursos i les activitats, la planificació acadèmica i la selecció i coordinació de l'equip de consultors, com també l'avaluació i la qualificació dels estudiants, són responsabilitat del professor responsable d'assignatura. El consultor actua com a referent i guia de l'estudiant, dinamitza l'acció formativa des del moment d'inici fins a l'avaluació final, segueix l'activitat de l'estudiant, modera discussions i debats, resol dubtes sobre la matèria i avalua tot el procés d'aprenentatge, de manera que garanteix una formació personalitzada.

Quan el professorat propi accedeix a la UOC s'integra dins d'un pla d'acolliment que l'orienta en la metodologia docent, les funcions del professorat, la missió, els valors i el disseny organitzatiu de la institució. Durant el primer mes d'estada a la UOC es dissenya un pla d'acompanyament amb l'assignació d'un mentor o mentora, triat entre el professorat dels Estudis o el centre a què s'adscriu. Aquest pla d'acolliment inclou el treball col·laboratiu professorat-consultor.

L'acolliment i la formació inicial per als nous consultors es fa al començament del semestre, un cop han estat seleccionats. Aquesta formació (d'un mes de durada aproximadament) té els objectius següents:

- Tenir una visió àmplia del Campus com a entorn virtual en què hi ha la docència, però també tota la informació i la gestió de la institució.
- Conèixer, provar, analitzar i valorar el funcionament del Campus en general i de l'aula virtual en particular.
- Conèixer el Campus Virtual amb una doble perspectiva: com a usuaris i com a responsables d'una aula virtual.

A banda, també permet acompanyar els consultors en les seves primeres accions com a responsables docents d'una aula. En aquests cursos els consultors utilitzen el mateix tipus de metodologia i d'espai virtual que després faran servir en la seva assignatura.

Un cop integrat en els estudis, el professorat propi disposa d'espais de suport destinats a proporcionar informació sobre els aspectes que els són necessaris i útils per a desenvolupar la seva tasca com a professors (espai *Aplicacions específiques* de la IntraUOC de la Universitat i el suport dels operatius de Tecnologia Educativa i *Suport docència*). D'altra banda, amb el professorat propi també s'estableix un programa de mentoria (*mentoring*), amb una durada d'un semestre, que permet al nou professor disposar d'una figura de referència que l'ajuda a situar-se i amb qui pot consultar els dubtes. Les eines que té el professorat a la seva disposició li permeten una coordinació de la docència juntament amb el consultor.

Tanmateix, el consultor de la UOC disposa d'[espais de suport](#) destinats a proporcionar informació i eines per al desenvolupament de la seva activitat docent. El suport metodològic que s'ha rebut és valorat, per part dels docents col·laboradors, en un 4,3 en una escala d'1 a 5 en l'[enquesta que es va fer el curs 2013-14](#), en la qual també es demanava la valoració del funcionament de la titulació durant el semestre i del suport que s'havia rebut per part de la Universitat.

Al llarg del semestre, es programen accions de formació contínua específiques sobre aspectes que són necessaris i útils per al desenvolupament de la docència en diversos àmbits: metodològic, comunicació en entorns educatius virtuals, gestió de la informació, web 2.0, jurídic, etc. D'altra banda, pel que fa als Estudis i des del 2010, s'organitza anualment la [Jornada de Docència del Dret i TIC](#). Aquesta jornada té com a objectiu compartir experiències docents del dret per mitjà de plataformes virtuals i és un fòrum per a compartir bones pràctiques no solament entre el professorat i els col·laboradors de la UOC, sinó entre els membres de la comunitat universitària en general.

La Universitat disposa d'un programa intern per al desenvolupament de la [innovació docent](#) per part del professorat propi. Els projectes d'innovació poden ser de baix a dalt (*bottom-up*), nascuts principalment de convocatòries internes (APLICA), o bé de dalt a baix (*top-down*), fruit d'una proposta institucional de caire transversal (PETRA). Aquests programes tenen com a objectiu la concessió d'ajudes per al finançament d'iniciatives i projectes pilot que tinguin com a finalitat desenvolupar projectes d'innovació en els àmbits de la pràctica docent i de la gestió universitària.

La Universitat garanteix, mitjançant el document de política de professorat, els mecanismes que defineixen la progressió del professorat propi en la institució, segons un sistema objectiu d'avaluació i promoció, basat en el reconeixement extern de l'AQU i intern de la mateixa Universitat, dels mèrits i la qualitat de l'activitat docent (Docentia) i de recerca (sexennis) duta a terme.

L'any 2008, l'agència de qualitat AQU va aprovar el [Manual d'avaluació de la qualitat docent del professorat](#). D'ençà que es va aprovar, s'han dut a terme cinc convocatòries. L'objectiu de l'avaluació de l'activitat docent del professorat és la millora contínua de l'equip docent i és un dels mecanismes de què disposa la Universitat per a garantir la qualitat de l'equip propi. L'avaluació del professorat propi inclou els

mecanismes de coordinació amb l'equip de consultors i les accions envers les seves assignatures fruit de l'avaluació dels resultats acadèmics. La Universitat té com a repte definir un mecanisme per a l'avaluació de l'activitat docent dels consultors, més enllà de l'avaluació dels indicadors de rendiment i la satisfacció d'aula que es revisen cada semestre.

La informació per a la consecució dels mèrits interns i externs està disponible a l'espai IntraUOC de la Universitat.

El CAI considera suficient i adequat el perfil del personal docent de les titulacions objecte d'avaluació.

Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge

5.1. Els serveis d'orientació acadèmica

Pla d'acció tutorial

El Pla d'acció tutorial és el conjunt d'accions sistemàtiques i coordinades que tenen per objecte guiar, supervisar i acompanyar l'estudiant al llarg dels estudis amb l'objectiu de contribuir a l'èxit acadèmic i la formació integral del futur professional. El Pla identifica els moments clau del semestre i les accions que el tutor ha de dur a terme en els diferents moments: preinici i inici del semestre, desenvolupament i final de semestre. Cada programa planifica les seves pròpies estratègies d'orientació i tutorització dels estudiants, tenint en compte les seves necessitats, els seus perfils i l'evolució. Aquest pla de tutoria, adaptat a cadascun dels estudis segons el perfil de l'estudiant, està sotmès a un procés constant de revisió i de millora per part dels docents. Per exemple, en el cas dels màsters universitaris objecte d'acreditació, hi ha un pla d'acció tutorial específic adaptat a les necessitats dels seus estudiants de cada programa.

A més, es fa una selecció acurada dels tutors nous i la direcció del programa i els Serveis d'Assessorament dediquen una atenció especial a la seva formació inicial per a assegurar un bon coneixement de la titulació i la prestació d'una atenció personalitzada i de qualitat als estudiants. També es duu a terme formació de reciclatge per als tutors antics, i s'actualitza la informació que s'ha de facilitar als estudiants en els diferents moments: acolliment, sol·licitud de reconeixement acadèmic o professional i seguiment acadèmic. També es fan activitats en l'entorn virtual per a posar en pràctica i millorar la interacció tutor-estudiant. Durant el curs 2013-14 se n'han fet dues edicions amb una participació de 46 i 42 tutors, respectivament.

Tant en el cas del màster universitari d'Advocacia com en el cas del màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització, s'organitzen sessions de formació específica dels nous tutors i de reciclatge amb l'objectiu d'assegurar un bon acompanyament acadèmic de l'estudiant per part del tutor.

Finalment, es vetlla per assegurar la coordinació i, en aquest sentit, a la sala de tutors del Campus Virtual, es traslladen als tutors els criteris acadèmics i les recomanacions de matrícula que estableix la direcció del programa i se'ls dona suport en la seva tasca.

	Satisfacció amb la tutoria	Orientació amb el pla d'estudis	Assessorament en la matrícula	Respon en el termini adequat	Respon amb claredat	Nre. de respostes	Nre. d'enquestats	Error mostral
MU d'Advocacia	47,5%	44,7%	62,5%	65,0%	62,5%	42	220	13,6%
MU de Drets humans, democràcia i globalització	70,0%	85,0%	80,0%	85,0%	85,0%	20	64	18,3%

Font: Enquesta final de curs: percentatge d'estudiants que valoren com a molt satisfactori (5) o satisfactori (4) en una escala d'1 a 5.

La comparació per programes de les dades de la taula anterior en el cas del màster universitari d'Advocacia mostra un nivell baix de satisfacció amb la tutoria. Des del final del 2014 s'estan implantant accions de millora de l'acció tutorial. En primer lloc, s'ha elaborat la *Guia de tutors*, en la qual s'especifiquen les tasques concretes que han de portar a terme i l'estil de comunicació amb els estudiants, i es recullen les preguntes freqüents dels estudiants amb les oportunes. A banda, s'ha creat una sala específica per als tutors, on la tècnica i la directora del programa donen informació i suport als tutors i els resolen els dubtes que tenen. Encara no es coneix l'impacte d'aquestes accions.

Amb relació al MUDHDG, la taula mostra un grau bo, alt o molt alt de tots els elements que guarden relació amb la tutoria dels estudiants. En tots els casos és superior a les mitjanes dels màsters universitaris dels Estudis de Dret i Ciència Política i de la UOC en general. És important remarcar l'evolució positiva d'aquesta dada. En el període anterior se situaven per sota de la mitjana (66,67% i 66,67%), per les dificultats que va plantejar el desplegament del màster propi com a màster universitari. L'oferta per segon cop del MUDHDG ha facilitat la millora qualitativa d'aquests serveis que ara estan més rodats.

Atenció a la diversitat funcional

Per fer avançar el [compromís amb la garantia de l'accessibilitat](#), la UOC ha creat el Programa d'accessibilitat per al foment, la coordinació i la posada en marxa dels principis i els plans d'actuació acordats pel Comitè de Direcció Executiu en aquest àmbit, que es concreta actualment en el [Pla d'atenció a la diversitat funcional 2013-14](#).

[El catàleg de serveis](#) que ofereix la Universitat als estudiants amb discapacitat es concreta en un servei d'acolliment i seguiment dels estudiants des del moment de la matrícula, l'adaptació dels materials didàctics a les característiques personals de l'estudiant, l'accessibilitat de la plataforma d'aprenentatge, l'adaptació de les proves finals d'avaluació, etc.

La [Guia 2015 de la Fundació Universia](#) reflecteix el nombre d'estudiants matriculats amb discapacitat el curs 2013-14. La UOC és la universitat catalana amb un nombre més elevat d'estudiants amb discapacitat (873), seguida de la Universitat de Barcelona (722) i, en tercer lloc, de la Universitat Autònoma de Barcelona (320).

Orientació professional

A partir del curs 2009-10, la UOC analitza les necessitats d'orientació professional dels seus estudiants i graduats i inicia el programa de UOC Alumni (comunitat de graduats de la UOC).

El 2012 es posa en marxa la [Borsa de Treball](#), en la qual s'ofereixen ofertes laborals i de pràctiques, mentre neixen iniciatives de treball en xarxa (*networking*) dins de la comunitat de UOC Alumni, que comencen a relacionar estudiants i graduats amb diferents sectors professionals ([UOCmeet](#), [jornades](#)

[anuals Alumni...](#)), que tracten de diversos temes relacionats amb l'ocupabilitat, el cotreball (*coworking*), l'emprenedoria, etc. En aquest darrer curs, s'han organitzat 47 activitats.

Taula de la Borsa de Treball 2013-14

	2012	2013	2014	TOTAL
Empreses	464	373	429	1.266
Ofertes laborals	343	265	273	881
Pràctiques no curriculars	315	400	481	1.196

Cada any el nombre d'empreses de pràctiques no curriculars i d'ofertes laborals evoluciona positivament, i els usuaris valoren de manera satisfactòria el servei.

A mitjan 2012 es reedita l'estudi de necessitats i s'entra en una fase més activa en els plantejaments d'orientació. L'activitat de UOC Alumni es consolida en diferents sectors i es creen dues plataformes col·laboratives adreçades a fomentar el treball en xarxa i el contacte amb el teixit productiu: [Cotalent](#) (per a l'intercanvi de coneixements i experiències) i [UOC ON](#) (app social de la Universitat adreçada a crear una xarxa d'estudiants, titulats i professionals). Finalment, i com a conseqüència del darrer estudi de necessitats i de la situació econòmica i l'atur de l'entorn, es decideix posar en marxa el Servei d'Orientació Professional (el juny del 2014), en el marc del conveni que se signa amb la Secretaria d'Universitats i Recerca i el Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC).

El juny del 2014 s'obre el Servei d'Orientació Professional, amb l'objectiu de fer evolucionar les carreres professionals dels estudiants i graduats en un entorn laboral canviant, que engloba l'antiga Borsa de Treball i el servei d'orientació pròpiament dit, en el qual els usuaris reben informació i acompanyament sobre aspectes com eines i tècniques de cerca d'ocupació, situació del mercat laboral, sortides professionals, competències i perfils més valorats per les empreses, i planificació per a portar a terme una trajectòria professional satisfactòria. A aquest servei s'hi accedeix mitjançant un **formulari** (enllaç document) que permet personalitzar la demanda i l'atenció. El servei es dona mitjançant una aula de la UOC i una metodologia d'aprenentatge basat en la tasca (*learning by doing*), en la qual l'usuari fa activitats que afavoreixen les seves competències a l'hora de cercar feina. Els mòduls que s'hi troba són: **U1. QUI SÓC?** (enllaç document), en el qual es treballa l'autoconeixement; **U2. QUÈ FARÉ?**, en el qual l'usuari analitza els diferents sectors en què es pot desenvolupar professionalment; i **U3. COM HO FARÉ?**, en el qual es treballen eines concretes d'actuació que permeten posar en marxa l'itinerari professional de l'usuari del servei, acompanyat de diversos recursos i convocatòries que anem gestionant.

Taula d'usuaris del Servei d'Orientació Professional des de juliol del 2014 fins a març del 2015.

Estudiants	Graduats	Externs a la UOC
427	133	54

En el cas del màster universitari d'Advocacia, s'organitza anualment la Jornada de l'Advocacia Virtual, que, a banda de ser un espai d'actualització i de reflexió sobre com internet va canviant l'exercici de l'advocacia, té com a objectiu proporcionar als estudiants del màster eines i models d'exercici amb vista a facilitar i orientar la seva sortida professional.

Servei d'Atenció

El [Servei d'Atenció](#) ha millorat el servei, reduint el temps de gestió de les sol·licituds i personalitzant la resposta en cas que sigui necessari. La interfície de relació amb l'estudiant ha ampliat els canals de comunicació i aproximació. S'ha incorporat un canal de Twitter per a agilitzar la comunicació amb els estudiants que en vulguin fer ús. Es disposa d'indicadors per al seguiment i la millora del Servei, tal com s'explica en el punt 3.5. Els membres del CAI valoren positivament el Servei d'Atenció.

5.2. Recursos materials disponibles

Centres de suport

La UOC disposa d'una [xarxa territorial](#) constituïda per 14 seus i 50 punts UOC. Les seus territorials també organitzen [activitats adreçades als estudiants](#). Anualment es fa una [memòria d'activitats](#) de la xarxa territorial que és accessible des del portal de la Universitat.

El Campus Virtual

Al Campus Virtual l'estudiant hi troba tots els serveis i els espais necessaris per a tirar endavant l'activitat en la universitat en xarxa: secretaria, biblioteca, anuncis, notícies, fòrums, mobilitat, carnet, accés a les aules i correu electrònic.

L'aula virtual és l'espai del Campus on es produeix l'intercanvi docent i comunicatiu amb el consultor i els companys d'estudis d'una assignatura concreta i on hi ha disponibles tots els recursos d'aprenentatge per a poder superar amb èxit l'assignatura.

La UOC té una vocació ferma de promoure, implantar i mantenir l'evolució de les aules virtuals, les eines docents i, en general, els recursos per a l'aprenentatge. L'objectiu és facilitar el procés d'ensenyament-aprenentatge dels estudiants:

- fent servir una metodologia centrada en l'usuari, el mateix estudiant;
- triant la millor eina docent disponible, prioritzant sempre el programari lliure i les eines web 2.0 disponibles a la xarxa;
- complint els estàndards d'aprenentatge virtual (*e-learning*);
- integrant eines al Campus de la UOC que siguin interoperables amb altres entorns virtuals d'aprenentatge.

Al web <http://aula.blogs.uoc.edu/> es pot consultar el recull d'eines i serveis per a la configuració de les aules virtuals disponibles en el Campus Virtual de la UOC.

Recursos d'aprenentatge

El model virtual de la UOC permet la creació de biblioteques específiques per a cadascuna de les assignatures que s'ofereixen. El treball conjunt dels professors i els bibliotecaris permet que cada assignatura ofereixi a l'estudiant el recull de recursos d'aprenentatge que necessita per a assegurar un seguiment correcte de les activitats d'aprenentatge que s'han dissenyat i l'assoliment de les competències definides per a cadascuna. Aquest model és exclusiu dels entorns virtuals i és pioner a partir de la posada en marxa per part de la UOC. Els recursos d'aprenentatge són molt diversos: manuals de continguts de l'assignatura que la UOC elabora amb experts en la matèria de prestigi professional i acadèmic reconegut, llibres d'editorials alienes a la UOC, articles de revista i capítols de llibres, programari, reculls de pràctiques i proves d'avaluació de semestres anteriors, accés a fonts d'informació de subscripció de la Biblioteca, etc.

Dels manuals de continguts que la mateixa UOC elabora per mitjà d'encàrrecs d'autoria que els professors fan a experts en el món acadèmic en les diferents matèries, el 21% és escrit per autors aliens a la UOC, i el 79%, pel professorat.

Aquests manuals s'editen en multiformat (PDF, Epub, Mobipocket i format accessible Daisy) per tal que sigui l'usuari final qui triï, segons el moment i l'espai, el format que s'adequa més a les seves necessitats, i tots passen processos de tractament didàctic, correcció o traducció lingüística i maquetació. D'altra banda, tenint en compte l'obsolescència del contingut, passen per processos de revisió o actualització periòdics.

En el cas dels Estudis de Dret i Ciència Política, es fa un ús intensiu de les fonts d'informació de subscripció de la Biblioteca relacionades amb la cerca de jurisprudència i legislació, com ara Aranzadi, La Ley, VLex i Derecho.com, unes fonts d'informació que després els estudiants faran servir de manera habitual en l'activitat professional quotidiana. De la mateixa manera, els estudiants fan un ús molt prolífic dels volums de la col·lecció «Mementos Prácticos Francis Lefebvre», que la Biblioteca adquireix en suport digital, com a obra de referència base d'interpretació i aplicació de les lleis comentada per experts en les diferents especialitats del dret.

En el màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització es fa una combinació de materials propis (encarregats a tercers o escrits pels PRA de la UOC), amb llibres especialitzats d'altres editorials. Les aules contenen recursos complementaris propis relatius als drets humans (compilacions de tractats, webs d'interès, etc.), i a les PAC se solen adjuntar nombrosos documents complementaris com a lectures per fer. Els estudiants també poden fer servir totes les bases de dades de jurisprudència i legislació contractades amb la Biblioteca.

En el cas del màster universitari d'Advocacia, en el Curs de formació s'utilitzen materials propis de cada assignatura que es complementen amb recursos addicionals, com ara articles doctrinals, enllaços a pàgines web d'interès i els *Mementos* de Francis Lefebvre. A banda d'això, els estudiants tenen accés a tot un seguit de bases de dades jurídiques (Westlaw, La Ley i El Derecho). Al llarg del període de pràctiques externes, i amb vista a resoldre les activitats proposades pels advocats-tutors, es posa a disposició dels estudiants els *Mementos* i les bases de dades jurídiques, que són les eines que fan servir els advocats en exercici. Pel que fa al treball final de màster, l'accés a la Biblioteca, a banda de posar a l'abast de l'estudiant les bases de dades, li permet aconseguir qualsevol llibre recomanat pel col·laborador docent que tutoritza el seu treball.

La Biblioteca Virtual de la UOC

[La Biblioteca Virtual de la UOC](#) (BV) és un centre de recursos i de serveis per a l'aprenentatge, la docència i la recerca de la mateixa Universitat. Forma part de les biblioteques del Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya (CBUC) i de REBIUN (Xarxa de Biblioteques Universitàries Espanyoles).

El web de la BV està orientat a l'usuari, amb un servei personalitzat, de proximitat i amb el compromís de qualitat i transparència. Tots els serveis i recursos que proporciona la BV a la seva comunitat d'usuaris estan disponibles en línia per mitjà del web de la Biblioteca. Les col·leccions que formen el fons documental de la BV són prioritàriament en suport electrònic, i són en paper les que el mercat editorial només ens ofereix com a única opció possible.

Com a centre de recursos d'informació dels àmbits temàtics de la Universitat, amb una incidència especial en els temes de l'aprenentatge virtual i de la societat de la informació i el coneixement, la Biblioteca té com a missió incrementar el nivell de qualitat i d'excel·lència dels processos d'aprenentatge, docència, recerca i formació contínua. L'accés als recursos es pot fer mitjançant un cercador únic per

temes, per tipologia de recursos i de manera personalitzada. La personalització és un tret molt important de la Biblioteca Virtual, i es poden consultar les informacions per perfils sobre l'accés als recursos i les informacions sobre la prestació dels serveis.

Els elements comuns que es tenen en compte a l'hora de seleccionar els recursos que formen la col·lecció són, d'una banda, l'abast temàtic, la pertinença i el tipus de contingut, i, de l'altra, el grau d'especialització, el valor, la qualitat i la rellevància respecte a les activitats de docència i de recerca de la UOC; i a més, les sol·licituds de desiderates que rebem dels usuaris. Quant als continguts, es prioritzen els recursos digitals que donen accés al text complet de revistes i llibres per sobre de les bases de dades i catàlegs bibliogràfics o referencials.

Per tal que puguin treure el màxim profit dels recursos i els serveis disponibles i que puguin ser autònoms, els estudiants disposen de materials audiovisuals que ajuden a buscar informació de manera fàcil i ràpida. S'utilitza un vídeo per a informar l'usuari del funcionament de diferents aspectes del servei, com, per exemple, com es troba un article, o [com es troba un llibre i es demana en préstec](#). A més, hi ha el servei de *La Biblioteca respon*, atès per bibliotecaris experts, que ofereix resposta a qualsevol consulta d'una manera totalment personalitzada.

A més dels serveis generals (préstec; servei d'obtenció de documents, SOD; *La Biblioteca respon*, etc.), la Biblioteca de la UOC disposa d'un catàleg específic de serveis de suport a la docència, que té com a missió clau l'acompanyament a l'equip docent en la cerca i la tria dels millors recursos d'aprenentatge de suport a l'activitat d'aprenentatge que l'estudiant porta a terme a les aules de les assignatures de les quals s'ha matriculat. Igualment, també disposa d'un catàleg de serveis de suport a la recerca, orientat a donar suport als professors i als investigadors en cada una de les fases del procés d'una recerca, des que han de cercar informació sobre el tema de recerca fins a l'avaluació dels resultats de la recerca.

Infraestructura tecnològica

Una gran part de l'activitat de la UOC se serveix de la tecnologia i, per tant, mantenir una infraestructura tecnològica sòlida i moderna sempre ha estat un punt estratègic per a la Universitat. Per a aconseguir la màxima disponibilitat dels serveis se segueixen diferents estratègies: infraestructura amb sistemes redundats en alta disponibilitat, plans de contingència, controls de qualitat i sistemes de monitoratge i vigilància 24x7.

Control de qualitat

Abans que un servei estigui disponible per a l'usuari, segueix un procés de control amb l'objectiu de garantir que el seu funcionament sigui l'adequat. És a dir, que sigui estable i que tingui un bon rendiment. La informació de la tecnologia de la UOC és pública i es pot consultar a:

http://www.uoc.edu/portal/ca/tecnologia_uoc/index.html

La UOC monitora la disponibilitat del Campus Virtual i tots els seus sistemes i garanteix un percentatge mitjà de servei superior al 99%. En els darrers anys el resultat del servei ha estat el següent:

2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014
99,3%	99,5%	99,6%	99,9%	99,7%	99,9%

El nivell de satisfacció dels estudiants amb les infraestructures tecnològiques es recull anualment. El resultat de satisfacció és bo i es manté al llarg dels anys.

2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014
3,9	3,9	3,9	4	4,1	4

Font: Enquesta de final de curs, mitjana de la puntuació en una escala d'1 a 5.

http://www.uoc.edu/portal/ca/tecnologia_uoc/index.html

El CAI considera que els sistemes de suport a l'aprenentatge són suficients, tot i que cal continuar millorant en alguns aspectes com l'orientació professional.

4. Valoració de l'assoliment dels estàndards d'acreditació per titulació

Els programes que se sotmeten a avaluació han seguit el procés de verificació següent:

	Verificació	Aprovació CM	Codi RUCT	Recomanacions	Modificacions
MU de Dret humans, democràcia i globalització	01-10-2012	20-09-13	4313447	SÍ	SÍ
MU d'Advocacia	19-09-2012	20-09-13	4313491	NO	NO

La implantació de les recomanacions s'ha anat comunicant en els informes de seguiment de les titulacions.

Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu

1.3. Els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés adequat per a la titulació i el seu nombre és coherent amb el nombre de places que s'ofereixen.

El MUDHDG, segons la memòria, està classificat com a propi de les ciències socials i jurídiques. Segons la International Standard Classification of Education (ISCED), abastaria les disciplines de dret, filosofia i ètica, periodisme, sociologia, antropologia i geografia social i cultural, i administració i gestió d'empreses. La taula *Perfil d'ingrés del MUDHDG* (taula 8) mostra que el perfil d'accés dels estudiants és molt variat dins del predomini d'estudiants procedents del grau o llicenciatura de Dret. Per al període analitzat (2013-14), el 45% procedeix de dret i el 30% prové de la resta de disciplines ISCED que s'han assenyalat. La resta d'estudiants (25%) procedeix d'altres disciplines (matemàtiques, medicina, psicologia i educació social). Per als estudiants que no procedeixen de dret o d'altres disciplines que ofereixen formació jurídica bàsica, es preveu la realització voluntària de *formació compensatòria*, tenint en compte el seu expedient acadèmic i la seva experiència professional. S'informa d'això a la pàgina web i per mitjà del tutor. En tot cas, per a evitar problemes derivats del perfil variat dels estudiants, s'ha reforçat molt l'acció docent en l'assignatura propedèutica que s'obliga a cursar a tots els estudiants el primer semestre de matriculació: Concepte i fonament dels drets humans. S'ofereix cada semestre. La *taxa de rendiment* d'aquesta assignatura és molt bona (83%), cosa que indica que no hi ha problemes vinculats a l'origen dels estudiants. El nombre de rematricules (2012-14) és un 40% superior al que s'estimava en les *Taules de viabilitat* de la Memòria. El nombre d'estudiants nous és un més del doble del nombre d'estudiants previst en la Memòria. No s'ha produït cap impacte negatiu sobre la qualitat de l'oferta formativa pel volum d'estudiants ni tampoc es preveu que impacti en el futur en la realització de les pràctiques curriculars, pel caràcter esglaonat de l'accés a aquestes. Les aules mai han assolit xifres superiors a 45 estudiants.

El perfil d'ingrés dels estudiants del màster universitari d'Advocacia de la UOC compleix el que disposa l'article 2.1.a del Reial decret 775/2011, de 3 de juny, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 34/2006, de 30 d'octubre, sobre l'accés a les professions d'advocat i procurador dels tribunals. Aquest precepte requereix «*tenir el títol de Llicenciat en Dret, Graduat en Dret o un altre títol universitari de grau equivalent que reuneixi els requisits que estableix l'article 3 d'aquest reglament*».

La matrícula experimenta un increment progressiu a causa de no tan sols l'augment d'estudiants de la UOC que acaben el grau de Dret i que, per tant, han de cursar el màster per a poder exercir l'advocacia, sinó també per la incorporació cada vegada més gran d'estudiants que provenen d'altres universitats.

El model de la Universitat, basat en la flexibilitat de l'equip docent, permet la incorporació d'un nombre elevat d'estudiants tot garantint la qualitat de la docència. En aquest sentit, un dels elements que cal destacar i que s'explicarà més àmpliament en l'apartat següent, és el sistema de coordinació dels equips docent, de gestió i de tutoria. Aquest mecanisme contribueix, així mateix, a garantir l'adquisició de les competències previstes en l'article 10 del Reial decret 775/2011, al llarg del Curs de formació, a més del compliment dels objectius recollits en l'article 14.2 d'aquest reial decret, un cop acabades les pràctiques externes. També facilita que totes les aules es puguin beneficiar de les millors tècniques i docents que es van produint com a conseqüència de l'experiència i de les accions de millora dutes a terme.

1.4. La titulació disposa de mecanismes de coordinació docent adequats

Els programes objecte d'acreditació disposen de mecanismes de coordinació docent que permeten assegurar la qualitat acadèmica de les titulacions i la millora contínua. Alguns d'aquests mecanismes són comuns a tots els programes dels Estudis de Dret i Ciència Política. Són els següents:

– *Reunions anuals* del Consell Assessor dels Estudis: integrat per representants professionals i acadèmics de les àrees de coneixement més importants dels Estudis, les reunions d'aquest consell permeten analitzar l'oferta de programes dels Estudis amb l'objectiu d'adaptar-la millor al món professional; també analitza els principals indicadors del curs anterior amb l'objectiu de reflexionar sobre els elements més destacats en els quals es poden focalitzar les accions de millora.

– *Reunions quinzenals* del Consell de Direcció: el Consell de Direcció, format per la direcció dels Estudis, les direccions de programa i els mànagers de programa, és el principal òrgan de direcció dels Estudis, en el qual, entre altres temes, es marquen les línies generals d'actuació dels Estudis, però en què també s'analitzen els indicadors dels programes i s'estableixen estratègies i grups de treball per a portar a terme accions de millora.

– *Reunions mensuals* de tot el personal dels Estudis: es fan amb l'objectiu de compartir informacions més institucionals i millores que afecten tots els programes.

– *Reunions semestrals* de valoració del semestre, en les quals es fa una valoració del semestre que es tanca, es planifica el semestre següent i es comparteixen bones pràctiques d'innovació docent.

– *Reunions de seguiment* de la direcció dels Estudis amb els directors de programa.

Per la seva banda, els mecanismes específics de coordinació docent del MUDHDG es corresponen amb el model propi de la UOC:

a) La responsabilitat d'assegurar la qualitat de la formació que rep l'estudiant correspon al professor responsable d'assignatura (PRA). S'ha passat de 2 PRA el curs 2012-13 fins a 4 PRA el curs 2014-15.

b) Els consultors (personal docent col·laborador, PDC) són els que porten a terme el disseny del pla docent sota la supervisió del PRA, planifiquen l'activitat docent del semestre i en revisen i n'avaluen l'execució.

c) Per a assegurar la coordinació general del MUDHDG, es crea la figura del director de programa (DP). El DP supervisa i coordina el conjunt de l'activitat dels PRA i dels PDC per mitjà d'una sala virtual de coordinació, que facilita el treball semestralment.

D'altra banda, en el MUA hi ha mecanismes de coordinació, tant en l'àmbit intern de la UOC, com amb l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, amb el qual es va establir el conveni de col·laboració requerit per l'article 5.1 del Reial decret 775/2011 per a determinar i coordinar les diferents tasques institucionals.

Pel que fa als mecanismes de coordinació interns, a més dels generals als quals s'ha fet referència al principi d'aquest apartat, en el cas dels tutors hi ha una sala virtual específica per a aquest programa, en la qual els tutors plantegen els dubtes que se'ls generen i en la qual els respon la mateixa directora del programa, assistida per la tècnica de Gestió Acadèmica. Com que es tracta d'un espai comú a tots els tutors, el plantejament i la resolució dels dubtes permet la coordinació de tot l'equip. En aquesta sala, a més de la resolució de dubtes, també es comuniquen als tutors els criteris i les informacions que han de traslladar als estudiants. Es reforça aquesta coordinació amb una guia específica per als tutors del màster, amb l'objectiu d'acompanyar personalment i acadèmicament els estudiants al llarg de tot el procés d'aprenentatge. En aquest document es recullen les pautes d'actuació dels tutors per a acompanyar en tot moment i de manera personalitzada l'estudiant.

Respecte a la coordinació de l'equip docent, la directora del programa convoca periòdicament els professors responsables de les diferents assignatures per coordinar els aspectes acadèmics i de gestió i es dedica una atenció especial a la preparació de l'inici del semestre.

Tot seguit, amb la finalitat de planificar el començament del semestre amb l'equip de PDC, s'organitza una reunió de cada professor responsable d'assignatura amb els seus consultors i a la qual també assisteixen els advocats tutors de les pràctiques. Aquesta reunió té diferents objectius. D'una banda, serveix perquè la directora del programa transmeti les pautes i els criteris que s'han treballat en les reunions amb l'equip propi de la UOC. De l'altra, permet compartir experiències i opinions de tots els assistents amb l'objectiu de reforçar els aspectes positius de la docència i d'introduir-hi millores. I en tercer lloc, cada PRA es reuneix amb els seus col·laboradors, cosa que permet coordinar la docència del semestre entrant. Finalment, amb relació a les pràctiques externes, la reunió de tots els advocats del mateix ordre jurisdiccional amb el coordinador respectiu permet coordinar les activitats que integren les pràctiques (expedients que es treballaran, l'assistència als judicis i el retorn o *feedback* a l'estudiant) per a garantir l'adquisició de les competències i els objectius de les pràctiques en igualtat de condicions per a tots els estudiants.

A més d'aquestes reunions, els PRA disposen d'un altre mecanisme per a coordinar l'acció docent amb els consultors i els advocats-tutors de les pràctiques externes, que consisteix en una sala virtual on es comparteixen criteris i documents docents i es resolen dubtes al llarg de tot el semestre.

Amb relació als aspectes de gestió, la màner de programa i la tècnica de gestió acadèmica del màster es reuneixen periòdicament amb la directora del programa per comentar les qüestions relatives al seguiment del màster.

Pel que fa als mecanismes de coordinació amb l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona (ICAB), es fan reunions periòdiques de seguiment de la directora de programa amb els representants de l'ICAB per a informar del funcionament del màster i dels resultats acadèmics dels estudiants, i també per a valorar el desenvolupament de les pràctiques i la qualitat que aconsegueixen. També s'aprofita aquesta reunió per a traslladar les necessitats d'advocats amb despatxos especialitzats en els diferents ordres jurisdiccionals per a fer les pràctiques, atès que és l'ICAB qui els facilita a la UOC. Els advocats-tutors proposats per l'ICAB, a més de la selecció i el vistiplau de l'ICAB, que atén el compliment dels requisits legals per a ser advocats-tutors, han de superar el procés de selecció de la UOC, amb vista a assegurar la seva capacitat pedagògica i digital.

La *valoració general* dels PDC dels Estudis de Dret i Ciència Política de la UOC pel que fa a la coordinació de l'acció docent és molt bona en el període de què es disposa d'aquesta informació (Informe de les valoracions dels col·laboradors docents, 1r. semestre del curs 2014-15). En l'enunciat «El professor responsable de l'assignatura m'ha facilitat els criteris, els instruments i els recursos per a poder portar a terme la feina», s'obté una puntuació de 4,8/5; en l'enunciat «La coordinació amb la resta de consultors m'ha facilitat el funcionament de l'acció docent», s'obté una puntuació de 4,5/5.

El CAI considera que hi ha un esforç de coordinació més considerable en el cas dels màsters en comparació dels graus, per la inserció de més docents amb perfil professional.

Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius

Màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització

Les assignatures que s'han triat específicament per a l'autoinforme han estat les següents: Democràcia, governabilitat i globalització i Conflictes armats, drets humans i democràcia. La tria d'aquestes assignatures que ha proposat el DP obeeix als criteris següents: a) Es tracta de dues assignatures obligatòries del programa; b) Tenen un volum suficient d'estudiants que responen les enquestes; c) Disposen de dues avaluacions dels resultats: 20131 i 20141; d) El seu funcionament acadèmic reflecteix correctament els estàndards docents del màster; e) Són assignatures no compartides amb altres programes; f) La tipologia dels materials docents que hi van associats i dels exercicis reflecteix bé el model més estàndard de funcionament del programa.

6.1. Les activitats de formació són coherents amb els resultats d'aprenentatge volguts, que corresponen al nivell del Marc espanyol de qualificacions per a l'ensenyament superior (MECES) adequat per a la titulació.

Les activitats de formació de les assignatures que s'han triat s'han dissenyat tenint en compte les competències específiques i transversals que, segons la memòria de verificació de la titulació, s'havien de desenvolupar en cada cas.

a) Assignatures obligatòries

En les dues assignatures obligatòries que s'han triat per a fer aquest autoinforme, de la mateixa manera que a la resta d'assignatures obligatòries i optatives del màster, les activitats de formació s'articulen a partir dels elements següents:

- Els *plans docents* mostren els continguts de les assignatures, especifiquen les competències que s'han de desenvolupar, quin serà el contingut de l'avaluació contínua i com s'obtindrà la nota final de l'assignatura. Les competències són de nivell alt, com es correspon amb un màster.
- Els *mòduls didàctics* contenen material docent redactat especialment per a les assignatures. Aquest material es complementa amb monografies especialitzades electròniques o en paper.
- Les *unitats* en què es divideix l'assignatura tal com es presenta a l'aula emmarquen conceptualment tot el material formatiu, especifiquen la lògica interna que segueixen i també ofereixen recursos addicionals (articles, enllaços a bases de dades o webs d'interès, etc.) que permeten ampliar-ne el contingut.

- A més de la lectura de materials, la realització de les *proves d'avaluació contínua (PAC)* vertebrava tot l'aprenentatge. Les PAC solen incorporar lectures complementàries més dinàmiques relacionades amb els aspectes pràctics en els quals es vol aprofundir.

Les activitats de formació per a satisfer les competències establertes en la Memòria per a cada assignatura són molt variades i reflecteixen plenament el model pedagògic amb el qual la institució s'havia compromès: lectura de materials docents, anàlisi i reflexió sobre textos de tota mena, recerca de la informació en espais especialitzats, estudis de cas, realització d'esquemes i mapes conceptuals, resolució de casos pràctics, realització freqüent d'exercicis de test veritable o fals amb argumentació, realització de breus informes i anàlisi qualitativa, etc. Aproximadament al cap d'una setmana, l'estudiant rep la nota i el *solucionari detallat de la PAC* que ha fet. Es tracta de la pauta general que ha tingut en compte el PDC per corregir l'exercici. Actualment, se sol combinar amb comentaris a l'aula, i des del semestre 20132, amb retorns individualitzats a l'estudiant per mitjà del registre d'avaluació contínua (RAC), especialment si els resultats no són prou satisfactoris. El fòrum de l'aula tendeix a ser un espai viu que complementa de manera informal l'aprenentatge.

b) Pràctiques

El MUDHDG conté una assignatura específica de pràctiques curriculars, i ha obert la possibilitat que els estudiants, lliurement, també facin *pràctiques extracurriculars*. L'avaluació de les pràctiques es fa seguint la regulació del Reial decret 1707/2011, de 8 de desembre, pel qual es regulen les pràctiques acadèmiques externes dels estudiants universitari: definició del contingut de pràctiques mitjançant un memoràndum d'entesa que estableix les tasques específiques del tutor i de l'estudiant en cada pràctica concertada; la Memòria final de les pràctiques que l'estudiant ha fet, i l'emissió de l'Informe final sobre la valoració del tutor de les pràctiques que l'estudiant ha fet. La Memòria final i l'Informe final són remesos al PRA. Des del 20132, es demana als estudiants, a més, que enregistren un vídeo en el qual mostrin la seva visió personal de les tasques que han dut a terme, el seu grau de satisfacció i qualsevol suggeriment que pugui millorar l'aprenentatge, amb la qual cosa també s'aprofundeix en les seves habilitats comunicatives. Des del 20142 això es fa *in situ* a l'aula: per mitjà d'un Langblog els estudiants van deixant constància de la seva experiència durant el període de pràctiques. Paral·lelament amb l'aula de pràctiques, s'ha creat una sala anomenada Borsa de pràctiques del MUDHDG (en la qual consten tots els estudiants del màster des del començament). El DP i els PRA hi publiquen la informació que els arriba sobre beques o sol·licituds per a la realització de pràctiques en entitats que treballen en matèria de dret humans, tant espanyoles com estrangeres. Aquesta informació i aquest espai facilita als estudiants la realització de *pràctiques extracurriculars* i és molt útil, també, per a afavorir la inserció laboral dels estudiants. A tot això, hi cal afegir que els estudiants poden sol·licitar en qualsevol moment la realització de *pràctiques extracurriculars* en qualsevol espai professional relatiu als drets humans. El programa facilita la incorporació de l'estudiant al centre que s'ha sol·licitat, estableix un acord específic de pràctiques extracurriculars i, quan arriba el moment, convalida aquestes pràctiques per les *pràctiques curriculars*, si l'estudiant ho sol·licita així i el director del programa considera que s'han superat les competències corresponents.

c) Treball Final de Màster

El sistema de supervisió i d'avaluació del Treball Final de Màster (TFM) garanteix adequadament els resultats d'aprenentatge que es relacionen amb un TFM. El semestre de realització del TFM normalment és precedit per una formació prèvia per mitjà d'una altra assignatura optativa titulada Metodologia per a la investigació dels drets humans (M5519), que té un valor de 6 crèdits. L'estudiant ja ha assajat prèviament, sota la tutorització d'un professor especialista, les tres primeres fases pròpies de la

realització d'un TFM: a) *Tria d'un objecte i mètode de recerca*, tenint en compte diferents paràmetres (rellevància, actualitat, fonts d'investigació disponibles); b) *Elaboració d'un índex de treball i de les fonts d'informació*; c) *Presentació d'un primer esborrany complet de l'objecte de recerca que s'ha triat*. Sobre aquesta base, el TFM sumaria la quarta i última fase, que seria pròpiament la de redacció definitiva del TFM. Es permet a l'estudiant que canviï d'objecte de treball si ho vol així, tot i que el que fóra normal seria continuar amb l'objecte que s'ha fet servir en Metodologia. Tant l'assignatura de Metodologia com el mateix TFM disposen d'una Guia específica redactada amb aquesta finalitat per a ajudar en l'elaboració de la recerca en drets humans escrita pel director del programa de màster. En aquesta guia es donen pautes molt clares sobre:

- Els criteris que han de guiar la tria d'un objecte de recerca en aquest camp.
- Com s'elabora un índex del TFM.
- Pautes terminològiques pròpies de la disciplina.
- Recull sistemàtic de les fonts d'informació primàries i secundàries, per temes i institucions, amb accés a un conjunt exhaustiu d'enllaços a revistes i recursos fonamentals en la matèria.
- Pautes específiques relatives a la redacció i l'estructura final del TFM.

A cada estudiant se li assigna un tutor del TFM, que li fa el seguiment de tot el desenvolupament del treball. Fins al 20132, a causa del baix volum d'estudiants de TFM, la tutorització la feia directament el director del programa. Des del 20141, amb l'augment d'estudiants que fan el TFM, la tutorització s'ha disseminat i s'hi fan participar altres professors externs (3 més el DP). Tots els tutors són doctors especialistes en drets humans.

6.2. El sistema d'avaluació permet una certificació fiable dels resultats d'aprenentatge volguts i és públic.

a) Obligatòries

El sistema d'avaluació de les assignatures obligatòries es fonamenta en l'avaluació contínua. En totes les assignatures es fan sistemàticament 3 PAC i, al final del semestre, una prova de síntesi (PS) a tots els estudiants que han superat l'avaluació contínua. No es permet superar les assignatures obligatòries únicament amb l'examen final (EX). Cada PAC té un 25% de valor en la nota final, i la PS, el 25% restant. L'acumulació de 2 C- en el total de les 3 PAC no permet superar l'assignatura. Una C- es podria compensar amb una B en un altre exercici.

Com es pot comprovar per mitjà de les dues assignatures que s'han triat, les PAC tenen un estàndard compartit que facilita que l'estudiant pugui identificar molt bé com serà avaluat des de l'inici de la seva formació. Cada PAC té una primera part totalment objectiva de preguntes de test (normalment del tipus veritable o fals amb argumentació) amb caràcter eliminadori, i una segona part en la qual es combinen exercicis de naturalesa molt diversa (casos pràctics per resoldre, redacció d'informes, comentaris crítics d'informes o jurisprudència, recerca i tria d'informació, presentació de queixes a instàncies internacionals, etc.). Aquesta segona part sovint incorpora temes d'actualitat per a millorar la significativitat de l'aprenentatge. Les activitats estan pensades especialment tenint en compte que predomina un perfil d'estudiant que ja està dins del mercat laboral propi d'aquest àmbit (activistes o promotors dels drets humans), però que no té formació específica de caràcter tècnico-jurídic en la matèria i que necessita dominar els instruments jurídics que el determinen. Les activitats també ajuden els juristes a desenvolupar les habilitats pràctiques i professionals en aquest àmbit que no formen part integrant de la seva formació jurídica, pel fet que no consten en els programes dels graus de Dret. La PS sol consistir en un exercici de caràcter transversal que permet recuperar tots els coneixements i competències que els estudiants han treballat al llarg del semestre.

La informació referent al sistema d'avaluació general es reflecteix correctament en el pla docent, i també l'específica relativa a cada PAC.

b) Pràctiques

L'avaluació principal de les pràctiques la fa el tutor assignat dins de cada institució en la qual es duen a terme les pràctiques, d'acord amb el model d'avaluació preestablert:

- a) Cada pràctica externa és precedida d'un *acord d'entesa* (vegeu més amunt), en el qual s'estableixen les tasques que l'estudiant i el tutor han de fer dins de la institució.
- b) El tutor del centre on s'ha dut a terme la pràctica elabora una *Memòria final* d'avaluació de l'estudiant, un cop acabat el programa de formació pràctica.
- c) L'estudiant elabora el seu propi autoinforme (vegeu més amunt) de valoració de les pràctiques realitzades d'acord amb les pautes marcades en el pla docent de l'assignatura.
- d) El PRA, partint de la Memòria del tutor, de l'autoinforme i del vídeo (vegeu més amunt), determina la nota definitiva en el registre, consultant-la amb el tutor. L'estudiant no pot veure la Memòria del tutor, per a facilitar la màxima objectivitat en l'avaluació. El tutor sí que fa observacions verbals sobre la valoració general del període de pràctiques.

En el vídeo l'estudiant presenta *in situ*, al lloc de pràctiques, el que ha estat la seva feina. Presenta el lloc de treball, les diferents unitats i persones amb les quals ha treballat, i els elements determinants de la seva feina pràctica.

c) Treball Final de Màster

El TFM té tres avaluacions parcials i una avaluació final. Les avaluacions parcials no tenen impacte sobre la nota. Serveixen per a acompanyar l'estudiant en el procés de redacció. Avaluem el progrés de l'estudiant en cadascun dels lliuraments parcials que s'estableixen a l'aula: PAC 1: determinació de l'objecte; PAC 2: establiment de l'índex i de les fonts; i PAC 3: primer esborrany. La PAC 4 és el lliurament del TFM definitiu. La defensa del TFM es fa davant d'un tribunal de 3 membres. Es fa de tres maneres:

- a) Presencial. Quan l'estudiant té la possibilitat de desplaçar-se a Barcelona (30% de TFM).
- b) Per Skype. Quan l'estudiant no es pot desplaçar i és possible una connexió segura dins d'horaris raonables (30% de TFM).
- c) Mitjançant la presentació d'un vídeo enregistrat amb la presentació del TFM, que és avaluat pels membres del tribunal (40% de TFM).

Cadascun dels membres del tribunal emet un informe pautat sobre el TFM en què es motiva la nota que proposa. El director de programa rep els informes i en fa la mitjana per decidir la nota final. *Des del 2014 i com a mecanisme per a dotar de més objectivitat el procés d'avaluació, el DP no forma part del tribunal del TFM i només participa en la seva feina a títol de secretari de l'acte, sense emetre cap informe o avaluació pròpia d'aquest. Dels 3 membres del tribunal, 2 són professors especialistes d'altres universitats.* Tota la informació de com es porta a terme el TFM consta en el pla docent de l'assignatura.

6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació.

Com es veu a la taula 3 del MUDHDG, els indicadors acadèmics del conjunt de la titulació per al curs 2012-13 i 2013-14 són molt satisfactoris i creixents: d'un 76,9% a un 85,2% en la taxa de rendiment; d'un 93,8% a un 98,2% en la taxa d'èxit. En concret, en el curs 2013-14 les assignatures que s'han triat presenten els resultats següents:

Democràcia, governabilitat i globalització

Taxa de rendiment: 80,6%

Taxa d'èxit: 93,5%

Conflictes armats, drets humans i democràcia

Taxa de rendiment: 82,5%

Taxa d'èxit: 97,1%

Pràctiques

Taxa de rendiment: 100%

Taxa d'èxit: 100%

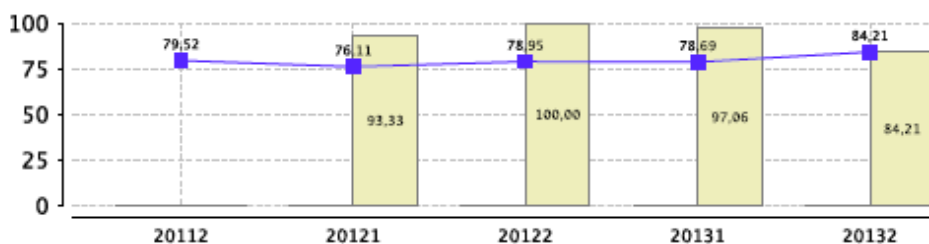
TFM

Taxa de rendiment: 50%

Taxa d'èxit: 50%

Les millores en aquests índexs, extrapolables en general a la titulació, es deu a la introducció de petites millores contínues (revisió de materials, retorn individualitzat per a casos de notes baixes, etc.). Les taxes del TFM són més baixes per causa, en part, del volum petit d'estudiants (8 a la mostra 2013-14) i per les mateixes exigències del TFM. De manera ordinària es prolonguen els períodes de lliurament dels TFM fins a tres mesos en el segon semestre —només un mes i mig en el primer semestre—, per tal de permetre als estudiants utilitzar al màxim el període de vacances per a finalitzar el TFM. Tot i així, per les característiques dels nostres estudiants —professionals que estudien— no és fàcil acabar en un semestre el TFM.

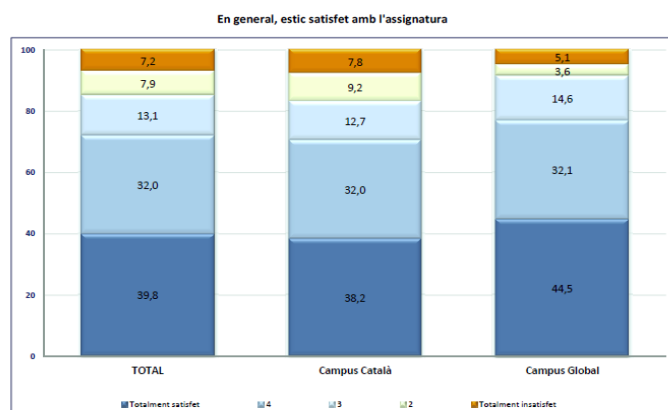
Els indicadors acadèmics objectius s'han de complementar amb altres de caràcter subjectiu que tenen una gran importància. Tot i les reserves que cal tenir per l'error mostral de les enquestes derivat del nivell de respostes rebudes, els resultats de les enquestes mostren una satisfacció global de la titulació bona i en progressió al llarg del temps, que sempre es manifesta per sobre del 75%. En tot el període comparat en el gràfic (20121, 20122, 20131) els resultats del MUDHDG són molt superiors a la mitjana dels màsters oficials de la UOC.

El grau de satisfacció dels estudiants amb relació a les dues assignatures obligatòries és molt satisfactori:

Assignatures	Satisfacció global
Conflictes armats, drets humans i democràcia	85,70%
Democràcia, governabilitat i globalització	100 %
Pràctiques	-
TFM	-

Cap estudiant respon les enquestes relatives a les pràctiques i el TFM pel nombre limitat d'estudiants (en el període analitzat, un de pràctiques i sis de TFM). Tanmateix, es disposa de les valoracions de l'assignatura Metodologia per a la investigació en drets humans, que se sol cursar paral·lelament amb el TFM. La «Satisfacció general de l'assignatura» és del 100% en els tres semestres analitzats (20122, 20131, 20132). Fora d'això, es disposa de la valoració general dels TFM, que indicaria un grau de satisfacció global molt satisfactori.

La taxa de graduació és creixent: en el període 2012-13 se situa en el 4,5%, i en el període 2013-14 ascendeix al 13,3%. Cal esperar, doncs, un creixement en el futur. En el primer període, 2013-14, tots els titulats corresponen a antics estudiants del màster propi de Drets humans que precedia l'actual. En el període 2013-14 s'hi sumen als antics estudiants del màster alguns estudiants que havien començat la formació el 20121.

6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.

No disposem de dades relatives a la inserció laboral dels graduats (només 1 graduat respon l'enquesta). Però de les accions de tutoria dutes a terme en el procés de matriculació, es desprèn un perfil d'estudiant que, en el moment de fer la matrícula, ja treballa en àmbits relatius als drets humans i la cooperació al desenvolupament (organitzacions internacionals, funcionaris de presons, ONG de drets humans, jutges, personal adscrit a Ombudsman, etc.).

El CAI considera els indicadors del màster universitari de Drets humans, democràcia i globalització satisfactoris i amb la qualitat suficient exigida. Destaquen els nivells de satisfacció elevats, que són una mostra de la qualitat, de la metodologia utilitzada i de l'equip docent implicat en la titulació.

Màster universitari d'Advocacia

Les assignatures específicament seleccionades per l'autoinforme han estat les següents: la professió d'advocat i Procés administratiu i contencions administratiu i procés laboral. Totes dues són assignatures obligatòries del curs de formació (60 ECTS) i permeten mostrar com es treballen les competències establertes en l'article 10 del Reial decret 775/2011.

Aquestes assignatures són representatives de dues de les tres matèries que formen el mòdul obligatori del pla d'estudis del màster d'Advocacia (42 ECTS). La primera pertany a la matèria 1 (la professió d'advocat i habilitats tècniques de l'advocat) i la seva elecció obeeix al fet que permet mostrar la manera de treballar les competències relacionades amb els aspectes rellevants de la professió que no tenen a veure amb l'aplicació estricta del dret, com ara els organitzatius i relacionals, els deontològics, el torn d'ofici i el dret constitucional del procés. L'assignatura Procés administratiu i contencions administratiu i procés laboral pertany a la matèria 2 (habilitats litigioses), que és una matèria dissenyada per a treballar les destreses processals de l'estudiant i la seva tria està motivada pel fet que permet visualitzar els resultats d'aprenentatge en treballar les competències orals i escrites relacionades amb l'actuació processal de l'advocat, i perquè disposa d'innovacions metodològiques per a aconseguir-ho.

6.1. Les activitats de formació són coherents amb els resultats d'aprenentatge volguts, que corresponen al nivell del MECES adequat per a la titulació.

a) Assignatures obligatòries del curs de formació

Les assignatures que s'han triat, de la mateixa manera que la resta d'assignatures obligatòries i optatives del màster, s'estructuren en diverses unitats d'aprenentatge, distribuïdes seqüencialment al llarg del semestre. Cada unitat d'aprenentatge inclou un pla de treball, en què es presenten de manera detallada els continguts que es treballaran al llarg de la unitat, la llista d'activitats (avaluables, no avaluables, obligatòries o voluntàries) que s'han de dur a terme durant el període comprès per la unitat, i les dates i els terminis per a dur-les a terme. Són especialment importants les activitats o proves d'avaluació contínua (PAC), que són un element central del sistema d'avaluació contínua de la UOC. Aquestes activitats consisteixen en l'elaboració d'un escrit jurídic forense, en la resolució d'un cas pràctic, en la presentació d'una intervenció forense oral (interrogatori, conclusions, informe), en l'emplenament d'un model i en un informe jurídic. Totes aquestes activitats comporten la recerca, la recollida i el tractament de la informació jurídica. En el calendari de cada assignatura, s'estableix el nombre i el contingut de les unitats d'aprenentatge. Tot això s'explica en el pla docent de l'assignatura.

En el tram final de l'assignatura, s'obre un període de síntesi que dura fins al primer torn d'examen, durant el qual tots els estudiants poden participar en la bústia específica, i transversal per a totes les aules, i plantejar els seus dubtes relacionats amb els continguts de l'assignatura. Els consultors resolen els dubtes que es plantegen.

Pel que fa a l'organització temporal de les assignatures, per exemple, per a La professió d'advocat, s'estableixen dos períodes d'aproximadament la mateixa durada. Així, durant la primera part del semestre, es treballen els aspectes relacionats amb l'organització i la gestió de l'activitat d'advocacia (mòdul 1 dels materials docents) i es fan 2 PAC. A la segona part del semestre, es treballen la resta de continguts (deontologia professional, torn d'ofici i dret constitucional del procés) i es fan les altres dues PAC de l'assignatura. Amb relació a l'assignatura Procés administratiu i contencions administratiu i procés laboral, els dos períodes de l'assignatura corresponen a cada un dels dos ordres jurisdiccionals i es fan dues PAC per cadascun.

Les activitats que es proposen són variades i s'adrecen a adquirir i desenvolupar les competències pròpies de l'advocat que recull l'article 10 del Reial decret 775/2011 i tenen caràcter tant oral com escrit. Per a les activitats de caràcter oral es fa servir l'eina *Vídeo PAC* —únicament veu la intervenció

l'estudiant que la realitza i el consultor i el professor responsable de l'assignatura— i l'eina *Langblog* — tots els estudiants, a més dels docents, veuen les diferents intervencions.

Com a elements addicionals de formació cal assenyalar:

- Test *moodle* de repàs. Per a cada ordre jurisdiccional hi ha un conjunt de preguntes de repàs de les institucions del grau de Dret, que ajuda els estudiants a mantenir frescos els coneixements que se'ls pressuposa en el màster. Per a la matèria de què tractem, n'hi ha un de dret laboral i un altre de dret administratiu.
- Recursos addicionals de l'aula. Els estudiants tenen a la seva disposició, en general, tots els recursos de la Biblioteca i, en particular, els que tria el professor responsable per a l'assignatura i als quals s'accedeix directament des de l'aula.
- Debats que proposa i comentaris que fa el consultor de l'assignatura al llarg de tot el semestre.

b) Pràctiques externes

La realització de les pràctiques en quatre despatxos diferents i especialitzats requereix un gran esforç d'organització i de coordinació entre els advocats-tutors i els docents de la UOC. Amb aquest propòsit s'ha elaborat una guia que proporciona als advocats-tutors dels despatxos on es duen a terme les pràctiques externes els criteris que s'han de seguir pel que fa al seguiment, l'avaluació i la feina dels estudiants en pràctiques.

Al començament de cada semestre, tal com s'ha assenyalat, els diferents advocats-tutors de cada ordre jurisdiccional planifiquen, juntament amb el professor responsable de la UOC, els expedients que es treballaran i les diferents activitats —orals i escrites— que els estudiants hauran de fer per a entendre que s'han complert els objectius de les pràctiques.

Aquesta selecció d'expedients i activitats amb caràcter previ busca, a més d'enfrontar els estudiants amb les qüestions i els problemes comuns de la pràctica de l'advocacia en cada àmbit, garantir estàndards d'igualtat i qualitat en l'aprenentatge per a tots els estudiants, de manera que l'aprenentatge no quedi condicionat pel despatx al qual se sigui assignat.

Pel que fa al despatx civil-mercantil, es treballen tant qüestions litigioses pròpies de la jurisdicció civil, com l'assessorament civil i l'assessorament propi de l'advocat d'empresa.

Com a exemple, el semestre de febrer a juliol del 2015 s'han treballat expedients relacionats amb: provisió de fons, oposició en el judici monitori, redacció de l'acta de la junta general, successions, acceptació de l'herència, dret concursal, reclamació en un contracte de transport, oposició en el judici ordinari; demanda de modificació de mesures, lloguer de nau industrial, audiència prèvia, contestació demanda divisió, desnonament i transacció extrajudicial.

Per al seguiment de les pràctiques en cada un dels despatxos de cada ordre jurisdiccional, la UOC ofereix a tots els advocats la seva plataforma perquè, per mitjà d'aquesta, els estudiants els lliurin les diferents activitats que hagin fet en el marc dels expedients que treballen i els advocats els avaluin.

Aquest sistema de seguiment permet, al seu torn, proporcionar un retorn personalitzat i per escrit als estudiants al llarg de tot el procés de pràctiques, la qual cosa afavoreix el seu aprenentatge.

S'estableix com a obligatòria l'assistència de l'estudiant amb l'advocat-tutor a, com a mínim, dues jornades de judicis (de cada ordre jurisdiccional).

Cada estudiant ha de signar un conveni de pràctiques amb cada un dels advocats-tutors en el despatx dels quals fa les pràctiques. S'hi inclou un compromís exprés de confidencialitat.

En les pràctiques s'assoleixen els objectius a què es refereix l'article 14.2 del Reial decret 775/2011, fent èmfasi a fomentar l'emprenedoria i la versatilitat mitjançant el pas per quatre despatxos d'advocats diferents, corresponents als quatre principals ordres jurisdiccionals (civil-mercantil, penal, contencions i laboral).

c) Treball final de màster

El treball final de màster (TFM) està adaptat al model dissenyat per l'AQU. Té per objecte que l'estudiant elabori un treball de recerca o anàlisi jurídica sobre el tema que ell decideixi, amb l'orientació i la supervisió d'un consultor —que fa les tasques pròpies del tutor de TFM que preveu el model de l'AQU— especialista en l'àmbit del dret pertinent (en general, professor d'universitat de l'especialitat, si bé, en determinats casos, s'opta per un reconegut pràctic del dret —advocat, magistrat o fiscal— amb experiència en l'àmbit requerit).

Al començament del semestre, cada estudiant indica en quin àmbit del dret voldria fer el treball, intentant especificar, en la mesura que sigui possible, el tema d'estudi. A partir d'això, se li assigna un tutor que l'ajudarà a especificar millor el tema del TFM i li proporcionarà orientació sobre l'enfocament, l'estructura, la bibliografia, etc., del treball.

El TFM pot consistir en un dictamen jurídic, un treball de recerca sobre una determinada qüestió jurídica, un comentari jurisprudencial o una combinació de les tasques anteriors.

Un cop lliurada la versió definitiva del TFM al tutor, l'estudiant en fa la defensa pública. Aquesta defensa es fa amb l'enregistrament d'un vídeo (mitjançant l'eina Present@), que es presenta davant la Comissió d'Avaluació. El tutor i la Comissió d'Avaluació poden plantejar preguntes per mitjà de la mateixa eina, que l'estudiant ha de contestar en el termini que s'estableixi a aquest efecte.

6.2. El sistema d'avaluació permet una certificació fiable dels resultats d'aprenentatge volguts i és públic.

a) Assignatures obligatòries del curs de formació

El sistema d'avaluació de les assignatures obligatòries es descriu en el pla docent i està a disposició de l'estudiant des del començament del semestre.

Les assignatures es poden superar mitjançant el seguiment amb èxit de l'avaluació contínua (AC) —cosa que es recomana en el mateix pla docent com a sistema progressiu d'adquisició de competències— i la superació de la prova de síntesi (PS), o bé per mitjà de l'examen final (EX).

El sistema d'avaluació contínua l'integren les diferents proves d'avaluació contínua (PAC). Cada PAC concreta, al seu torn, el valor de cada un dels exercicis que la integren i els criteris d'avaluació.

La nota que s'obté en l'AC (60%), sempre que se superi, s'encreua amb la nota que s'obté en la prova de síntesi presencial (40%), que també recull la valoració de les diferents parts que la integren, inclòs el test, per a obtenir la nota final numèrica. Si l'estudiant no opta per seguir l'AC, o no la supera, ha de fer un examen presencial que també recull la puntuació de cada exercici, inclòs el test.

Així, per exemple, en el cas de l'assignatura La professió d'advocat, totes les activitats d'avaluació contínua inclouen 10 preguntes tipus test en format semblant al de la prova estatal, dues preguntes amb resposta raonada i un cas pràctic. En aquesta assignatura s'han abordat qüestions sobre organització del despatx, economia i fiscalitat de l'activitat professional, blanqueig de diners, torn d'ofici, deontologia professional, relació amb clients, justícia gratuïta, col·legues i institucions, i dret constitucional del procés, intentant incloure qüestions d'actualitat. Amb relació a l'assignatura Procés administratiu i contencions administratiu i procés laboral, les activitats que s'han dut a terme al llarg del semestre 20142 han tingut

caràcter essencialment pràctic, i s'han obtingut resultats d'aprenentatge tant orals com escrits. La PAC 1 ha tractat de la prohibició de la tauromàquia. L'estudiant havia d'enregistrar un vídeo, i havia d'oferir assessorament tècnic al seu client i havia de redactar un document d'inici del procediment. Això s'havia de combinar amb la preparació d'una nota tècnica sobre contractació pública. La PAC 2 partia del mateix supòsit de fet, però en aquest cas des del punt de vista de l'Administració. S'havia de respondre una pregunta teòrica, preparar l'escrit de contestació a la demanda i, amb relació a la consulta sobre contractació pública, enregistrar un vídeo en el qual s'exposés l'opinió sobre la prosperabilitat de determinades accions legals. La PAC 3, relativa al procés laboral, va consistir, principalment, a respondre una sèrie de preguntes tipus test, a partir d'un supòsit de fet. Algunes de les preguntes s'havien de justificar. Igualment, es completava aquesta activitat amb la preparació d'un escrit de demanda, relacionat amb el supòsit de fet del qual es tractava. La PAC 4, la darrera del semestre, consistia a respondre quatre preguntes teòriques a partir d'un supòsit de fet, si bé, en aquest cas, l'estudiant havia de fer una recerca de jurisprudència per a poder resoldre l'activitat, atès que es posava en relleu una discrepància jurisprudencial amb relació al còmput del termini de determinades infraccions laborals.

Les proves de síntesi i els exàmens es configuren com a part de l'itinerari formatiu de l'assignatura. Per això, es posen a disposició dels estudiants les propostes de solució de totes les proves d'avaluació contínua, i també les de les proves de síntesi i les dels exàmens.

Les proves de síntesi consisteixen en 10 preguntes tipus test i un o dos casos pràctics amb diverses preguntes de resposta breu. L'examen inclou, a més, alguna pregunta de desenvolupament. Les dues proves indiquen quina serà la valoració de cada ítem.

b) Pràctiques externes

La plataforma que la UOC proporciona als advocats-tutors és molt útil amb vista a facilitar que aquests puguin fer el seguiment del procés d'aprenentatge i fer comentaris personalitzats amb relació a la seva feina.

L'article 16.2 del Reial decret 775/2011 assenyala: «Els equips de tutoria han de redactar semestralment una memòria explicativa de les activitats que han dut a terme en l'exercici de les seves funcions, que ha de comprendre una referència succinta de l'evolució de cada alumne. A aquest efecte, i per a portar a terme millor les pràctiques, els alumnes tenen el dret d'entrevistar-se amb els membres de l'equip de tutoria a càrrec del qual es trobin».

El sistema de valoració de les pràctiques externes, tal com s'assenyala en el pla de pràctiques, encreua dues notes: la nota general de les activitats que s'han fet (redacció d'escrits forenses, intervencions orals i informes d'assessorament jurídic), que obeeix estrictament a criteris de correcció jurídica (70%); i la resultant de la memòria (30%), que inclou criteris d'actitud i motivació al llarg del període de pràctiques.

c) Treball Final de Màster

És important destacar que el TFM està adaptat al model proposat per l'AQU. L'avaluació ha de figurar en el pla docent i és la resultant de ponderar la qualificació del tutor (30%) amb la qualificació que dona la Comissió d'Avaluació (70%) atenent els criteris establerts en les fitxes de valoració respectives. Els ítems de valoració proposats en el model de l'AQU, tant per al consultor com per a la Comissió d'Avaluació, i que es recullen en les fitxes de valoració respectives, s'han adaptat a les peculiaritats del màster d'Advocacia. Això ha comportat el canvi de redacció d'alguns dels ítems, i també la substitució d'altres per nous.

d) Examen d'Estat

Un cop acabat el màster, els estudiants, d'acord amb l'article 17.2 del Reial decret 775/2011, relatiu a l'avaluació de l'aptitud professional, han de superar una prova estatal adreçada a comprovar la formació pràctica suficient i, en particular, les competències que han de garantir els cursos de formació. L'any 2014 (primera edició de la prova), els estudiants d'aquesta titulació van obtenir un resultat molt satisfactori, ja que la van superar el 86% dels que s'hi havien presentat.

La UOC ha estat preparant els titulats per a superar la prova per mitjà d'una sala específica tutelada per un advocat encarregat dels aspectes docents i per la directora del programa, que els guiava i els informava dels tràmits necessaris per a fer-la. La preparació de la prova en aquesta sala es basa en el repàs planificat de les matèries objecte d'examen i en la realització de tests amb respostes múltiples similars als de la prova estatal, incloent-hi els publicats en el web del Ministeri de Justícia.

Finalment, cal destacar que la modificació de l'article 17.3 del Reial decret 775/2011 pel Reial decret 150/2014 amb relació a la prova estatal d'accés a la professió, que va establir que *«l'avaluació consistirà en una prova escrita objectiva de contingut teòric-pràctic amb contestacions o respostes múltiples»*, va comportar la introducció de canvis tant en les proves d'avaluació contínua, com en les roves de síntesi i en els exàmens, de manera que, a més d'altres qüestions de caràcter teòric-pràctic i pràctic, ara s'hi inclouen 10 preguntes tipus test amb respostes múltiples.

6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació.

L'evolució de les taxes de rendiment i d'èxit del programa (taula 3) és molt satisfactòria i està per sobre dels valors amb els qual la institució s'havia compromès en la memòria.

Amb relació a l'evolució dels índexs de satisfacció, s'observen nivells molt elevats en el semestre 20121, que disminueixen en els semestres següents, arribant-se a produir un descens considerable en el semestre 20132, i una recuperació en el semestre 20141

En general, la insatisfacció deriva de la sensació d'una càrrega de treball excessiva, especialment en els despatxos de pràctiques i en les assignatures que inclouen doble matèria (com és el cas de l'assignatura Procés administratiu i contencions administratiu i procés laboral i, molt especialment, de l'assignatura Sistema fiscal i dret laboral) que experimenten els estudiants i que no es correspon amb la que esperaven. També s'observen crítiques als recursos de l'assignatura i, de vegades, a l'acció dels consultors (advocats).

En el semestre 20141 les assignatures de doble matèria continuen tenint nivells de satisfacció inferiors als volguts. Malgrat tot, esperem a tenir els resultats de satisfacció del semestre 20142 per a decidir, si escau, executar accions diferents de les previstes a l'IST 2013-14. La causa d'això és que s'han elaborat nous materials, s'estan elaborant les guies per a gestionar els recursos de l'aula i tant els professors responsables com els col·laboradors docents estan implicats amb aquest propòsit. D'altra banda, els nivells de participació en les enquestes són molt baixos.

Amb relació a la càrrega de treball en els despatxos, es va confeccionar la guia de tutors amb l'objectiu d'assessorar els estudiants sobre les hores de dedicació necessàries i la conveniència d'adaptar el nombre d'assignatures de les quals es matriculen a la disponibilitat de temps que tenen. Entenem que això s'ha traduït en una millora de la satisfacció en el semestre 20141, en haver contribuït, en molts casos, a canviar en els estudiants la idea d'«acabar aviat» per la de «formar-se bé».

Amb relació als recursos de l'aula, s'observa que hi ha pogut haver una informació deficient dels recursos disponibles o necessaris per a resoldre els exercicis que se'ls plantegen, la qual cosa s'ha

s'intenta solucionar amb la millora que es proposa relativa a la presentació dels recursos disponibles a l'aula.

L'atenció docent és una qüestió que preocupa d'una manera especial. Per això, a l'hora de seleccionar els advocats que proporciona l'ICAB, se'n valora la capacitat i la disposició (motivació) per a atendre els estudiants.

La directora de programa periòdicament fa un seguiment amb els professors responsables de les assignatures amb indicadors acadèmics més baixos per tal d'identificar-ne les causes i proposar accions de millora.

Finalment, cal destacar l'elevada taxa d'eficiència, que és del 99%.

6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.

No es disposa de dades d'inserció laboral rellevants. En qualsevol cas, el màster d'Advocacia de la UOC, com s'ha assenyalat, està dissenyat per a preparar els futurs advocats i, especialment, per a l'exercici autònom (per compte propi) de l'advocacia. Aquest objectiu es treballa de manera intensiva des del programa de pràctiques externes, mitjançant el pas obligat per despatxos d'advocats especialitzats en els quatre àmbits jurisdiccionals.

Un altre element que facilita aquest objectiu és la [Jornada de l'Advocacia Virtual](#), que, vinculada al màster, organitzen anualment els Estudis de Dret i Ciència Política. Aquesta jornada, pionera a l'Estat espanyol, el 2015 ha arribat a la tercera edició. Aquesta jornada constitueix un espai de coneixement i reflexió sobre els canvis que internet i les noves tecnologies estan provocant en el mercat legal i en les formes de prestar serveis jurídics. Així mateix, ofereix als nostres estudiants idees, eines i assessorament dels diferents experts per a, amb un cost mínim, iniciar-se en l'exercici de la professió i per a fer-ho amb una visió de futur.

El CAI posa en relleu que el màster universitari d'Advocacia disposa de nivells de rendiment molt satisfactoris, que concorden amb els resultats de l'examen d'Estat. D'altra banda, els mecanismes de coordinació, el sistema d'avaluació i els resultats d'aprenentatge avalen la qualitat d'aquest programa, que dona accés a una professió reglada.

5. Valoració final i propostes de millora

5.1. Valoració final

Els programes immersos en aquest procés responen al nivell formatiu requerit en el MECES, tal com ja es va confirmar en el moment de la verificació. D'altra banda, la informació pública ha millorat significativament des del curs passat.

El centre disposa d'un SIGQ que dona resposta a la majoria dels processos implicats en l'activitat docent i de serveis de la Universitat.

El personal docent té un nivell de qualificació acadèmica adequat i un perfil suficientment especialitzat que garanteixen la qualitat de l'activitat docent. Els serveis de suport a l'aprenentatge són eficients i sempre són objecte de valoració i de millora contínua.

Cal destacar que les titulacions objecte d'acreditació s'han desplegat d'acord amb les previsions contingudes en les memòries de verificació corresponents i, en general, els seus indicadors són positius i adequats al que se n'espera.

A banda de les accions de millora concretes especificades més endavant, totes les titulacions són objecte d'un procés natural de millora contínua immers en el procés de seguiment, de manera que cada curs es revisen els indicadors més rellevants de cada titulació.

5.2. Propostes de millora

Estàndard	Àmbit Millora	Punt feble detectat	Identificació de la causa	Abast	Objectiu que es volen assolir	Acció proposada	Termini	Indicador de seguiment	Responsable	Implica una modificació de la memòria verificada
6.1	Materials	Valoració d'algun material lleugerament per sota d'altres indicadors de satisfacció	Restriccions econòmiques	MUDHDG	Increment de la satisfacció amb els recursos	Revisió de materials de les 4 assignatures més deficitàries segons les enquestes	2 semestres	Enquesta de satisfacció semestral	DP	No
6.1	Materials	Desajustament d'alguns continguts per canvis en algunes assignatures	Caràcter innovador de les matèries	MUDHDG	Adaptació de continguts a l'evolució de la disciplina	Lleugers canvis en els noms d'algunes assignatures optatives	2 semestres	Memòria	DP	Sí (ja presentada per validació)
6.1	Assignatures	Possibilitat de millora del dinamisme d'algunes assignatures	Escassa utilització d'espais de debat o fòrums	MUDHDG	Millorar la interacció a les aules	Incorporar seminaris en línia (<i>webinars</i>) en 4 assignatures amb invitació d'experts externs	2 semestres	Aules	PRA	No
6.1	Assignatures obligatòries	No s'ha assolit el nivell de satisfacció volgut amb relació a la valoració dels recursos docents	Manca una explicació adequada dels materials dels quals disposen	MUA	Desenvolupament d'un pla de comunicació per a tutors i docents per a reforçar l'autonomia	Executar el pla de comunicació	Semestres 20151/20152	Millora del nivell de satisfacció	DP	No

Estàndard	Àmbit Millora	Punt feble detectat	Identificació de la causa	Abast	Objectiu que es volen assolir	Acció proposada	Termini	Indicador de seguiment	Responsable	Implica una modificació de la memòria verificada
6.2	Assignatures obligatòries	Expectatives no realistes dels estudiants respecte de les proves de síntesi	Manca de comunicació adequada del nivell de continguts del màster i la seva diferenciació respecte al grau de Dret.	MUA	Reforçar aquesta comunicació	Elaboració del document explicatiu que respongui a aquest objectiu	Semestres 20151/20152	Millora del nivell de satisfacció	DP	No
6.3	Fitxes de valoració TFM	Manca d'adaptació dels criteris de valoració estàndard a les especificitats del màster	S'han utilitzat les fitxes estàndards de l'AQU	MUA	Millora de l'avaluació del TFM	Adaptació de las fitxes	Semestre 20151	Elaboració de les fitxes adaptades	DP	No
6.4	Orientació professional	Manca de més informació sobre l'exercici professional	Interès del programa per la millora contínua d'aquest aspecte	MUA	Increment de la informació als estudiants	Participació dels advocats-tutors en la preparació d'un document amb indicacions sobre aquest tema	Semestres 20151/20152	Elaboració del document	DP	No

5.3. Seguiment del Pla de millora del curs 2013-14

Màster Universitari de Drets humans, democràcia i globalització

L'informe de seguiment del MUDHDG 2013-14 reflectia una millora dels resultats obtinguts a l'anterior IST del màster —que ja eren bones. Les millores en les estadístiques es projecten sobre tots els indicadors essencials: evolució de matrícula, internacionalització dels estudiants, coordinació de l'acció docent i de tutoria, satisfacció en l'acció tutorial, rendiment, èxit, satisfacció amb acció docent, etc. Tot i els bons resultats detectats a l'IST 2013-14, la millora contínua del programa implicava fer una reflexió sobre els punts més forts i més febles del màster per a treure'n accions de millora. Les accions de millora indicades en els dos IST s'han anat aplicant gradualment. S'ha millorat la qüestió de la puntualitat en algunes accions docents determinades, s'ha millorat la qualitat dels materials i s'han incorporat debats en algunes assignatures. Per al 20151 s'ha previst desplegar seminaris en línia (*webinars*) curts presentats per especialistes o professionals en temes d'actualitat.

Màster Universitari d'Advocacia

Tal com es va reflectir a l'IST, en el període 2013-14 es produeix una baixada notable dels nivells de satisfacció dels estudiants en totes les assignatures del màster. Com a causes apuntades es van assenyalar la voluntat dels estudiants de treballar o fer altres estudis al mateix temps. Així mateix, l'increment exponencial d'estudiants ha provocat haver-hi d'incorporar un nombre elevat de nous col·laboradors docents (advocats), poc habituats a l'ensenyament en línia. En tot cas, el nivell de resposta de l'enquesta va ser baix (una mitjana del 15%). Amb relació als nivells de satisfacció, si bé hi ha una relació entre la satisfacció amb el consultor i amb els recursos, és més baixa en matèria de recursos. Aquest fet es va considerar que obligava, en algun cas, a millorar les pautes de presentació i utilització dels recursos existents, i també a establir mecanismes de coordinació DP-PRA-consultors i DP-tutors-PRA, adreçades a ajudar els estudiants en la planificació dels seus estudis i a millorar, en general, l'atenció tutorial i docent.

L'IST del 2013-14 conté la proposta de diverses accions de millora, algunes com a conseqüència de la ineficàcia de les dutes a terme posteriorment a la valoració del període 2012-13, en el qual, a banda de millorar la informació dins de l'aula pel que fa als recursos disponibles per als estudiants, es proposava fer un seguiment especial de l'assignatura Sistema fiscal i dret laboral, atesa l'especial baixa satisfacció amb l'acció docent i els materials de l'assignatura. En efecte, la implicació dels consultors reflectida amb missatges al tauler no va ser eficaç, si bé, arran d'aquest informe, també es va preveure l'elaboració de nous materials de sistema fiscal i la revisió dels de dret laboral, tots de l'assignatura Sistema fiscal i dret laboral, que s'han posat a disposició dels estudiants en el semestre 20142. Així mateix, s'han actualitzat els materials de les assignatures Contractació, dret de danys i dret societari, Procés civil I i Procés civil II. Encara no es disposa de dades de l'impacte en els nivells de satisfacció d'aquestes accions.

Estudis

Arran del procés d'acreditació del curs passat s'han implementat les millores següents, que afecten transversalment les titulacions dels Estudis de Dret i Ciència Política:

- S'ha millorat la informació que rep l'estudiant respecte de les assignatures de TFG/TFM i Pràctiques.
- S'ha creat un grup de treball (anomenat «Comissió de recerca») amb l'objectiu d'analitzar la càrrega de treball del professorat propi dels Estudis per a adoptar mesures que facilitin la recerca del professorat.

- Per a assegurar l'actualització de les metodologies d'ensenyament, avaluació i materials docents, s'han posat en marxa reunions amb l'equip de Recursos d'Aprenentatge amb l'objectiu d'assegurar un seguiment correcte de l'actualització dels materials docents; d'altra banda, s'està preparant la implantació de la nova aula centrada en l'activitat d'aprenentatge en totes les assignatures de les nostres titulacions amb el suport de l'eLearn Center i de l'Àrea de Tecnologia Educativa de la Universitat (amb aquesta finalitat s'ha organitzat una sessió formativa i de treball sobre la integració de la nova aula i l'ús de recursos audiovisuals).
- S'ha actualitzat en el web dels Estudis la informació relativa al Consell Assessor.